

INSECTORUM

LIGURIÆ

SPECIES NOVÆ AUT RARIORES.

$\frac{27}{8}$

THE NEW YORK

LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1215 FIFTH AVENUE

NEW YORK

1900

LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1215 FIFTH AVENUE

NEW YORK

1900

LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1215 FIFTH AVENUE

NEW YORK

1900

LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

INSECTORUM
LIGURIÆ

SPECIES NOVÆ AUT RARIORES,

QUAS

IN AGRO LIGUSTICO NUPER DETEXIT,
DESCRIPSIT, ET ICONIBUS ILLUSTRAVIT

MAXIMILIANUS SPINOLA,

ADJECTO CATALOGO SPECIERUM AUCTORIBUS JAM ENUMERATARUM,

QUAE IN EADEM REGIONE PASSIM OCCURRUNT.

TOM. I.^{us}

FASCICULUM I^{um} SISTIT.

GENUAE,

SUMPTIBUS AUCTORIS. TYPIS YVES GRAVIER.

.....
1806.

QL482

I 8 S7

V.1

9591 G 81

A.110503

P R O Æ M I U M.

STULTORUM copiosissima gens, humanæ mentis sublimioribus indifferens conatibus, perpetuò sussurrat: *Cui bonum? Cui bonum?* Scientiarum verò cultura si contra insulsum importunitatem tutum dumtaxat foret refugium, aut si vitæ sibi gratæ, aliisque innoxie rationem interdum præberet, compendium *ultra spem* cultori contingeret. Utilissimæ attamen, et quàm maximè proficue sunt ex se scientiæ naturales. Natura, tanquam mater benefica homini filio dilecto largissima manu terrestris transitus auxilia, commoditatesque, et etiam voluptates suppeditare videtur. Subsidiarum autem ab homine rectus fiat usus. Perquirat sapiens, experimentum sumat prudens, fructus ad alacrem spectet, sed primus omnes inter animalia ignota, et vegetalia undique sparsa, et mineralia profundè recondita pædetentim progredientes, sed

A

solus ducat illos naturæ scrutator. Novas detegere species, et propriis characteribus describere, detectis systematicum nomen imponere, hæ sunt huius officia. Quibus perfectis, incipit aliorum labor, ut, studiis subdivisis, scientiarum progressus velocius accelerentur. Ipsi reverà, qui ab eodem loco iter inchoarunt, qui viam eandem strenuè persecuti sunt, sæpe ad metam perveniunt adeo propinquam, ut, an a scopo aberraverint, dubium exoritur; si contra separatim collaborant, et singuli peculiare tentant disquisitiones, miram novitatum copiam certe coadunant, et certe coævorum posterorumve felicitati inserviunt.

Naturæ scrutatores, omnia quæ tribus regnis involuta sunt, indefessi investigant. Hic systema condit; ille de ordine aliquo speciatim agit; alter unicum tradit genus, speciem tantummodo modestior alter. Peregrinator exoticas recenset species in remotis percurrendis regionibus sedulò observatas; Patriæ tandem divitias sedentarius speculator illustrat; et omnes unà

scientiarum incremento intenti, res et facta undecumque colligunt, et postremum **SYSTEMA NATURÆ** longè præparant. At quis in lucem mirificum edet systema, et quando summum opus studiosorum votis concedetur? Eheu! Inexhausta est natura, nempè novas semper, majoribusque ignotas exhibebit species; eo modo; quoad scientiæ statum, systema fortè absolutum videbitur, quoad verum naturam, semper et semper, nimis imperfectum erit. Immortalis etiam **ALINNÉ** admirandum codicem peregit, et admirandus codex tentamentum est.

Sola animantium historia multiformibus induitur asperitatibus, quas nec homo, nec tempus supergredi possunt. Hac de caussa prædicti systematis nonnullas necessarias enumerabo qualitates, et quantum ab eo distemus manifestius patebit.

Sint in illo comprehensæ regni animalis species omnes, et sint satis examussim descriptæ, ut ab affinibus distinctissimæ permaneant. Quamobrem animale regnum dividatur, et subdivi-

da'ur, donec genera naturalia sint omnia condita, in systemate largè explicata, et aptiori modo ordinatim disposita. Accedant postea sexûs differentie, ætatis, victûs, climatisque influxus, et unicuique tribuantur mores singulares, ne animalculum jam notum, tanquam novus Proteus, nobis evadat. Accedat præterea ejus domicilium, ut ibi illud inveniamus, et alibi non inquiramus. Accedant tandem synonima auctorum omnium, et nomina ab ortu scientiarum sæculum usque decurrens imposita, ne species eadem pluries producat.

Susceptum ingens cum sapiens mente perpendarit, religiosè perterritus, vires ponderat, vitam metitur, et parvo scientiæ ramuscolo investigationes circumscribit, beatum sese existimans, unicam si pagellam postremi systematis perfecit. Egomet illi pedisequus, et virium deficientium conscius, notas aliquas ad commune propositum pertinentes congerere conatus sum. Non systema ideo, hocce opusculum, nam species inordinatè descripsi; non

Monographia; nam de variis generibus indistinctè sum locutus; nec etiam denominetur fauna, nam de insectis omnibus ligusticis pertractatum non est. Sylva potius dici potest observationum, quæ seu ad species haud ritè notas, seu ad auctorum synonyma, seu ad Entomologiæ fundamenta spectando, fortè paulùm ad naturæ historiam proderunt.

Fasciculus primus insectorum species tradit octodecim, meo iudicio, nusquam editas; has saltem in libris, quorum adjecti catalogum, haud dubio non inveni. Omnes ipse in agro ligustico cepi. Tum in describendo, cum in observando, et in synonymis conferendis diligentiam, quàm potui, pertinacem adhibui. Ad dicendi formam seligendam Immortalis A LINNE, et summus ejus Discipulus D. FABRICIUS normam, et regulam mihi præstiterunt, exceptis tantum vocabulis nonnullis a Dominis LATREILLE, et KIRBY non fortuitò mutuatis. In manu meâ erant nomina specifica, electionis argumenta sæpe exposui. Nomina generica delectu difficiliora.,

quòd cum systematis fundamentis arctè connexa, pensum diutius mihi dedere, et ut res multorum oculis fiat testatior, argumenta quibus ad statuta me ipsum confirmavi silentio prætermittere nolui.

Fabricianum systema, philosophiæ ad naturæ studium deflexæ, mihi videtur potissimum opus. Mox evulgatum felici audaciâ literati obstupere, et illi animum ardenti studio intendendo vel omnino, vel partim novis consiliis paruerunt omnes, extra paucos literatores quibus in honore erat vetustæ causæ tanquam patronos sese ostentare. At tantum opus soli erudito summo dicari videtur, et sæpe parvi facit systemata eruditus summus, qui propius naturam intuens, species immediatè colere solet. Tyrones contra, ad quos dirigendum erat systema, Fabricii principia cum in ipsius operibus fortè non intelligerent, et etiam cum genericorum loco characterum ferè inanes invenirent sententias, genera arbitrariè constituta haud temerè putarent. Sed

animadvertent characteribus secundaneis, et de fatendo tenebuntur clarissimum Dominum FABRICIUM habitu animalium nunquam fallace ductum, naturalia genera rectè condidisse.

Deerat codex, in quo, scientiæ rudimentis liquidò explanatis, instrumentisque cibariis et corporis habitu arctissimè colligatis, tyronis pariter et veterani docti adimplerentur vota. Scriptis pluribus deinceps editis, optimè respondit ad spem egregius Entomologus D. Latreille. Acceptum habeat homo insignis, gratias me illi agere de benevolentia summa, quâ presenti opusculo indulgenter consuluit. Illius operibus edoctus, et illico insectorum studio maximè deditus ampla mihi exhibita fuit oportunitas, ut, naturæ Philosophum scrutatorem altissimâ eruditione præclarum, sagacissimumque Aristarchum, discipulus æmulans suscipiam, et descriptiones meas ex tam gravi auctoritate pondus habituras incertum non reputem.

Opera præcipua tradidit tria D. LATREILLE, 1.º *Précis des caractères génériques des In-*

sectes. (mili deficiens); 2.º *Histoire Générale des Crustacés, et des Insectes*, 14 vol. in-8.º; 3.º *Genera Crustaccorum, et Insectorum*, opus nuperrimè editum, et adhuc non ex toto confectum.

Latreillianum Systema Fabriciano quodammodo affine videtur, sed fundaminibus aliquantulum distat, et in minutissimis consecretandis quàm maximè differt. Non inter scientiæ Heroes me ipsum iudicem constituo, a contentionibus alienus, et ubi conveniunt, ambos sectandus, ubi verùm discrepant, decernendi rationem sigillatim declarabo. Plura addenda, fateor, quam delenda existimo, et si admittenda Fabricii genera, non ideo Latreilliana rejicienda. At sæpe insectorum globo eidem ab unoquoque excelso viro singulare imponitur nomen; tali in re auctoritate pares soli cedant temporis longinquitate priori, quæ prerogativa sæpius ad D. Latreillum pertinet. Verumtamen ipsa lex æquissima multorum coangustetur consuetudine, quòd legitimis etiam reclamationibus, Fabricianum
nomen

nomen ab immortali A Linnè mutuatum, ple-
risque entomologis adhibitum, vehementer du-
bitò, an aboleri possit.

Quæ regulæ studiis meis quum perpetuò
præessent, et quum descriptiones, nomenclatu-
ramque sollicitè elaborarem, hoc de officio,
debitum meum non confidenter reor persolvi.
Utinam similiter mores atque metamorphoseos
explicare potuissem. At hisce de rebus investi-
gationes aut nondum, aut improsperè tentatas,
hîc dumtaxat commemoravi, velut tentamini
meo deficientes. Multa sæpe mente revolve,
sed paulatim defervens, tandem ab incepto
abstîti, et arctiores cancellos mihi ipse cir-
cumdedit. Quandoquidem commentaria tantum
ad SYSTEMA NATURÆ perficiendum depro-
mere statui, multa ritè prætereunda, in meo arbi-
trio, mihi visa sunt. Unam rerum multarum, pro-
posito congruere sum arbitratus. Quâ de caussa
insectorum ligusticorum notas etiam recensebo
species, quòd Liguria nullius, Italia etiam non-
nullarum cœu domicilium, nemine adnotantur.

LIGURIA Entomologorum qui patria Insecta illustrarent, fetus nullomodo ferax. Incolæ lucro potius allectati, quæstuosissimi, aut scientias spernunt aut quasi perniciosas abhorrent: Præsens ad tempus non quadrat mutari consilium, dum e discordiis civilibus ægerrimè recreati, bello defatigati, et famem, et pestem etiam perpassi, cuncti patriam deplorant a prisco splendore delapsam, literæ a tempestatibus longissimè refugiunt, et deinde non adeunt, ni amico otio revocatæ. Non ea est evior temporum calamitas. Liguria verò naturæ scrutatori rara, et singularia præberet multa, quæ vel nova, vel nondum ritè descripta viderentur. Mons Apenninus, ligusticum clima trifariam dividit. Pars prima temperatior montium latera capit ad Septentrionem conversa, vegetalia alit, et animalia cum Galliâ, Germaniâ Australiori, et Hungariâ sæpe communia; pars centralis ex cacumine montium constans, rigidior, climati alpino admodum affinis, propria etiam procreat; tandem in austra-

liore parte multò calidiore, que fluctibus maris alluitur, indigenæ hospitantur species omnes Europæ australis incolæ, et etiam nonnullæ de regno vegetali in Littore Affrico nuper detectæ. Præterea montium ad sinus multiplices, erudite Lector, et ad valles, diversimodè tortuosas, oculos si convertas de climatis diversitate contentorum inferes varietatem, et ipsam demiraberis. Patriæ verùm divitijs omnino explicatas a tentamine meo noli expectare, pauca Hymenoptera Piezotave illustravi citato tantùm unico synonymo, dummodo explanatione speciali opus non esset, et reliqua ad ulteriora fascicula amandavi.

Numquid loquar de decade quadam? Opus igni damnavi immaturè editum, ac typographo ignarissimo erroribus sordidè inquinatum; at rerum summam nunc iterum trado, lucubrationibus figurisque adjectis. Utinam hic fasciculus primus Entomologorum desiderium expleat et eos prædictæ decadis extinctæ in oblivionem adducat. Longo post tempore, D. Do-

2*

minicus Viviani, Botanices Genuæ Professor, species infra descriptas delineavit, et tardum sed accuratissimum opus tandem consumnavit. Entomophitorum gratitudo, scientiæ incrementum, et Patria illustrata illi sint præmia. Tam grandia ipse non præsumo, et mihi sat erit ligusticum nomen jamjam potiore obsoletum, saltem placidorum naturæ scrutatorum ad memoriam aliquando revocasse.

EX MEA BIBLIOTHECA,
QUÆ AD ENTOMOLOGIAM
PERTINENT.

ÆLIANI, De Natura Animalium, libri 17. Basileæ, 1750. 2. vol. in-4.º
ALDROVANDI, De Animalibus Insectis, libri 7. Bononiæ, 1638. 1. vol.
in-fol.

ANNALES du Muséum d'Histoire-Naturelle, rédigées par les Profes-
seurs de cet établissement. Paris 1802. — 1805. 36. cahiers for-
mant 6. vol. in-4.º

ARISTOTE, Histoire des Animaux, texte grec, et traduction latine,
suivie de notes, par M. Camus. Paris 1803. 2. vol. in-4.º

BONNET, Œuvres de Philosophie et d'Histoire-Naturelle, Insecteologie.
Amsterdam 1780. 2. vol. in-8.º

COQUEBERT, Illustratio iconographica insectorum, quæ in museis Pa-
risinis observavit, et in lucem edidit Joh. Christ. Fabricius. Pari-
sis anno 10. et 12. 3. vol. in-4.º

CRAMER, Représentation colorée des Papillons exotiques, suivie d'un
supplément contenant les figures des Chenilles, et Chrysalides de Sa-
rinam. Amsterdam. 1783. — 1791. 3. vol. in-4.º

DUMÉRIL, Zoologie Analytique. Paris 1805. 1. vol. in-8.º

ENGRAMELLE, Papillons d'Europe peints d'après Nature par Ernst.
Paris 1779 — 1792. 8. vol. in-4.º

ENTOMOLOGIE Helvétique, ou Catalogue des Insectes de la Suisse,

rangés d'après une nouvelle méthode. 1.er vol. Zurich 1798. in-8.º,
français, et allemand — (par M^r le Clairville.)

FABRICIUS C. Joh. Christ. Entomologia Systematica. Hauniæ 1796.
3. vol. in-8.º

— Supplementum Entomologiæ Systematicæ Hauniæ 1798. 1. vol. in-8.º

— Systema Ringotorum, Brunsvigæ, 1803. 1. vol. in-8.º

— Systema Piezatorum, Brunsvigæ, 1804. 1. vol. in-8.º

— Systema Anthiatorum, Brunsvigæ, 1805. 1. vol. in-8.º

FONSKAOL, Descriptiones Animalium, quæ in itinere orientali observavit, Havniæ 1775. 1. vol. in-4.º

FORSTER, Novæ species insectorum, Centuria prima, Londini 1771
1. vol. in-4.º

FOURCROY, Entomologia Parisiensis. Parisiis 1775. 2. vol. in-12.

GEOFFROY, Histoire abrégée des Insectes, nouvelle édition, an 7.
2. vol. in-4.º

GËDAERT, Histoire-Naturelle des Insectes, selon leurs différentes métamorphoses. A la Haye 3. vol. in-12.

HERMANN (Jean Frédéric), Memoire Aptérologique. Strasbourg, an 12. (1804) 1. vol. in-fol.

HUBER, Nouvelles observations sur les Abeilles adressées à Charles Bonnet. Genève 1792. 1. vol. in-8.º

JONSTON, Theatrum Universale omnium Animalium Insectorum. Tab. æn. 28. Heylbruun 1765. 1. vol. in-fol.

KLUG, Monographia Siricum Germaniæ, atque generum illis adnumeratorum, cum tab. æn. color. 8. Berolini 1803. 1. vol. in-4.º

LAMMARCK, Système des Animaux sans vertèbres. Paris an 7. 1. vol. in-8.º

LATREILLE, Histoire-Naturelle des Fourmis. Paris an 8. (1802.)
1. vol. in-8.º

LATREILLE, Histoire-Naturelle, générale, et particulière des Insectes, et des Crustacés faisant suite aux Œuvres de Buffon. Paris, an 10. — 13. 14. vol. in-8.º

— Genera Crustaceorum, et Insectorum. Parisiis 1806. Tab. Col. (le 1.er vol.)

LINNÉ, Systema Naturæ, editio 13.^a emendata, et aucta curâ Joh. Frid. Gmelin. Lugduni 1796. 10. vol. in-8.º

— Amœnitates Academicæ, editio secunda, curante Christ. Dan. Schrebero. Erlangæ 1788. 10. vol. in-8.º

— Animalium Specierum methodica dispositio accommodata ad Systema naturæ, et in formam Enchyridi redacta, secundum decimam Holmensem editionem. Lugduni Batavorum 1759. 1. vol. in-8.º

LESSER. Théologie des Insectes, traduit de l'Allemand, avec des remarques de P. Lyonnet. Paris 1745. 2. vol. in-8.º

MERIAN (Mlle) Histoire Générale des Insectes de Surinam, et de toute l'Europe, latin, et français. Paris 1771. 4. vol. in-fol.

MULLER (Othofrid) Entomotraca, seu Insecta testacea, quæ in aquis Daniæ, et Norvegiæ detexit. — Hafniæ 1785. 1. vol. in-4.º

— Hydrachnæ, quas in aquis Daniæ palustribus detexit, et descripsit Lipsiæ 1781. 1. vol. in-4.º

NODIER. Bibliographie Entomologique 1. vol. in-12.

PALISSOT-BEAUVOIS. Insectes recueillis en-Afrique, et en-Amerique. Paris 1805. in fol. 1.re, et 2.e livraisons.

PALLAS, Voyages en différentes parties de l'Empire de Russie, et dans l'Asie Septentrionale, traduit de l'Allemand, Paris 1788. 5. vol. in-4.º avec Atlas in-fol. (V. l'Appendix consacré à la description des animaux).

Spicilegia Zoologica, tomus primus continens fasciculos decem. Berolini, 1774. 2. vol. in-4.º

- PANZER, Faunæ Insectorum Germania Initia — Opus inceptum anno 1796., deinde periodicè editum. (fasciculos habeo 83. non interruptè editos a n.º 1. ad 63.um Deficiunt fasciculis 64; 65; 66, 75, 76, 77; 78, 79, 80.)
- Jac. Christ. Schæfferj iconum insectorum circa Ratisbonam indigenarum, Enumeratio Systematicâ. Erlangæ 1804. (Schæfferianum opus mihi deest.)
- PAYKULL, Fauna Svecica. (Tomi tres Insecta sistunt coleoptera vel Eleutherata.) Upsaliæ 1800. 3. vol. in-8º
- PLINII Secundi, Historia-Mundi. Basileæ apud Frobenium. Anno 1525. 1. vol. in-fol.
- RÉAUMUR, Mémoires pour servir à l'Histoire des Insectes 1734-1742. Paris 6. vol. in-4.º
- REDI, Experimenta circa Generationem Insectorum. Amstelodami. 1671. 1. vol. in-12.
- RETZIUS, Genera, species Insectorum Carolo Degeer descripta, latine quoad partem digesta. Lipsiæ 1783. 1. vol. in-8.º
- ROSSI, Fauna Etrusca sistens Insecta, quæ in Provinciis Florentina, et Pisana præsertim collegit. Liburni 1790. 2. vol. in-4.
- Mantissa insectorum exhibens species nuper in Hetruria collectas a Petro Rossio 1792. — 1794. 2 vol. in-4.º
- SEHRACH, Histoire-Naturelle de la Reine des Abeilles, avec l'art de former des Essaims. Traduit de l'Allemand par Blassiere à la Haye 1771. 1. vol. in-8.º
- SEHRANCK, (Fran. De Paula) Enumeratio Insectorum Austriæ indigenorum cum figuris, Augustæ Vindelicorum 1781. 1. vol. in-8.º
- SCOPOLI, Entomologia Carniolica. Vindobonæ 1763. 1. vol in-8.º
- Deliciæ Floræ, et Faunæ Insuabricæ. Ticini, 1786. — 1788. 3. vol. in-fol.

SCOPOLI,

- SCOPOLI, Anni quinque. Historiæ-naturalis. Lipsiæ 1768. — 1772. 5. vol. in-12.
- STOLL, Représentation des Cigales, qui se trouvent dans les quatre parties du Monde, français, et hollandais. A Amsterdam 1788. vol. in-4.º
- Rep. des Punaises qui se trouvent etc, A Amsterdam 1788. 1. vol in-4.º
- VILLERS, Caroli Linnei Entomologia, Faunæ Svecicæ descriptionibus aucta. Lugduni 1789. 4. vol. in-8.º
- WALCKENAER, Faune Parisienne. Paris, an 11. (1802.) 2. vol. in-8.º
- Tableau des Aranéides. Paris 1805. 1. vol. in-8.º
- Histoire des Aranéides, avec figures coloriées. Paris, et Strasbourg 1806. in-12. Oblong. 1.re Livraison.
- FUESSLY, (Jean Gaspard) Archivée de l'Histoire des Insectes, traduction française. Winterthour 1794. in-4.º
- PETTAGNA, Specimen insectorum Calabriae. Francofurti et Moguntiae 1787. 1. vol. in-4.º
- ROEMER, Genera Insectorum Linnæi, et Fabricii, iconibus illustrata. Vitoduri Helvetorum 1789. 1. vol. in-4.º
- GRONOVIVS, Zoophilacium exhibens animalia quadrupeda, amphibia etc., quæ in museo suo adservavit etc. Lugd. Bat. 1781. in-fol.
- HISTOIRE Particulière de l'Abeille commune, considérée dans tous ses rapports avec l'Histoire-Générale de l'homme. Paris an 14. (1805.) 2. vol. in-8.º

INSECTORUM LIGURIÆ

SPECIES NOVÆ AUT RARIORES.

N.º I. HYLOTOMA VENTRALIS.

HYLOTOMA , nigra , antennis septemnodis
ventre pedibusque flavis.

Habitat in Liguria haud infrequens.

Long. 1. $\frac{1}{2}$ Lin. Lat. $\frac{1}{2}$ Lin.

Statura *Hylotomæ Angelicæ*. Caput cum antennis nigrum. Thorax concolor. Abdomen supra nigrum , lateribus segmentorum , marginibusque sæpe dilutioribus , ad flavum vergentibus , sultus flavum. Pedes flavi. Alæ obscuræ , stigmatе nigro.

Variat sæpe abdominis dorso toto nigro , colore

flavo multò saturiore , et quasi ferrugineo , ventrisque apice anali , cruribus , tarsisque nigris. An varietas sexus ?

Cum *Tenthredine ventrali* (Panzer fasc. 64. tab. 4) species nostras nullo modo convenit. Hanc speciem Fabricius *Hylotomam Abdominalem* denominavit (*Fab. Syst. Piez. pag. 25. n. 19.*) Quâ de causâ nomen specificum imponendum ex peculiare ventris colore in meo arbitrio mihi videtur.

D. Latreille solas Tenthredines antennis exarticulatis distinctas Generi Hylotomæ adnumeravit. Fabricianum Genus contra plures comprehendit tenthredinum species antennis verò septemnodis , sed a congeneribus discernendas , corpore crassiore , ventre minus elongato , femoribus posticis abdomine brevioribus , alis longioribus , quibus indiciis labium si addas integrum , de proprio genere nullum tibi inhærebit dubium. Ad hanc Hylotomarum divisionem accedit , quam præbeo. , species fortè nova. Solus Degeer alteram edidit an meâ affinem ; *Tenthredo Salicis cinereæ*, Degeer apud

Retzium. p. 73, n. 315. Sed ex brevi diagnosi, non modò de specie, sed etiam de familiâ, multa exoriuntur dubia. Reliquæ congeneres, quæ etiam venter est seu pallidus, seu flavus, seu testaceus, patentissimis differunt characteribus, et cum meâ *Hylotomâ* ventrali certè non confundentur.

N.º II. SALIUS FEMORATUS.

Tab. I. Fig. I.

SALIUS niger, abdomine maculis quatuor albis, femoribus quatuor posticis rubris.

Habitat in Liguria, haud infrequens. Sæpe captus in umbellatis.

Long. 4 Lin. Lat. $\frac{1}{2}$ Lin.

Antennæ nigræ longitudine thoracis. Caput nigrum, maculis duabus sub antennis albis. Thorax niger, margine antico, punctis duobus ante alas, maculâque scutellari albis. Abdomen, septem annulatum, 2.º, et 3.º albo bipunctatis, puncto anali albo. Corpus subtus concolor. Pedes cruribus omnibus, femoribusque anticis nigris, femoribus intermediis, posticisque rubris, basi nigris, tibiis nigris exceptis anticis rubris, tarsis omnibus nigris. Alæ fuscae apice saturatiores.

Variat 1.º Maculis frontalibus nullis.

2. Lineâ anticâ thoracis albâ absoletâ.

3. Puncto anali nullo.

G. *Salius* Fabricio nuper constitutus in recenti piezatorum systemate, medium inter G. *Ichneumon* et G. *Pompilus*, instrumentis cibariis prætermisiss, habitu corporis faciliè distinguitur. Frequenter etiam apud nos occurrit *Salius Sexpunctatus*, qui cum nostro *Salio Femorato* cogit vult in globo eodem. Ambo maculis albis valde multabiles, quod manifestius aperietur, ipsius *Salii Sexpunctati* si recensuero varietates.

Var. 1. *Salius* ater punctis duobus sub scutello, quatuor abdominis albis, alis apice fuscis.

Pompilus Sexpunctatus, *Fab. Ent. Syst.* 248. 15.

Salius Sexpunctatus, *Fab. Syst. Piez.* 125. 3.

Var 2 præcedenti similis, at punctis duobus abdominis obsoletis. *Sphex Lævigata*. *Rossi Mant. Ins. App. t. 2. pag. 118. n. 102. tab. 6. fig. p.*

Var. 3. Præcedenti similis, at punctis quatuor abdominis obsoletis.

Var. 4. Præcedenti similis, at omnino nigra.

Quæ varietas multis *Sphex nigra* Linnæi haud
rite habetur.

N. B. D.ⁿⁱ Latreille benevolentia monitus, accuratissimum Saliorum nostratum institui examen, et instrumentis cibariis sedulò observatis, labii, mandibularumque formam vidi a characteribus *G. Salio* assignatis longè distare, atque potius cum *Pompilis* convenire, ni novum genus constituendum videatur. Atsuspensum me tenet, observatio tantum in speciminibus mortuis tentata, tuta parum, donec ulterioribus investigationibus in specimine vivo et reliquis oris instrumentis quasi in cibo carpendo sub oculis positis, innotescat veritas. Quum verò *Salius* noster femoratus ac fabricianus *Salius sexpunctatus* sine controversiâ congeneres sint species, inter *Salios* interim novum animalculum locabo, illius sedem mutaturus, quando validiores et manifesti exsurrexerint characteres.

N.º III. CHRYSIS FASCIATA.

Tab. I. Fig. II.

CHRYSIS, aurea, capite, fasciâ thoracis, pedibusque viridibus.

Chrysis Fasciata. Faun. Lig. Frag. p. 14. n. 4.

Habitat in Liguriâ, in Agro Arquatensi, admodum rara.

A *Chryside Fasciatâ Olivier* omnino distincta. Magnitudine æquat *Chrysidem ignitam*. Caput cum antennis viride micans. Thorax aureus, fascia lata inter alas viride micans. Scutellum muticum, concolor. Abdomen quadriannulatum, segmentis æqualibus nitentissimis aureis. Corpus subtus cum pedibus viride micans. Anus integer apice subangulatus. Alæ hyalinæ.

N.º IV. CHRYSIS REFULGENS.

Tab. I. Fig. III.

CHRYSIS, scutello producto, capite, thoraceque viridibus abdomine aureo, ano integro.

Habitat propè Genuam, haud infrequens.

Long. 5. Lin. Lat. $\frac{1}{2}$ Lin.

Caput viridi-cœruleum, mandibulis cum reliquis instrumentis cibariis nigris. Antennæ nigrae Thorax cœruleum, pectus concolor. Abdomen ex quatuor segmentis constans, aureum, fulgidissimum, quasi coccineum, subtus concolor. Anus integer. Pedes viridi-cœrulei. Alæ fuscæ.

Differt a *Chryside Panzeri*, scutello minus producto, ano integro, abdomineque subtus aureo. A *Chryside Regiâ*, et a *Chryside rufâ* scutello producto, et ab omnibus prædictis staturâ dimidio majore, segmentorumque abdominalium numero.

G. *Chrysis*, *fabii*, e plurimis constat speciebus.

quæ etsi characteribus plerisque concordēs, nonnullis verò differunt, et ideo novas repetunt sectiones. Aliquas optimè condidit egregius Entomologiæ cultor D. Latreille, at aliæ mihi videntur adhuc constituendæ. Quare præcipuas generis divisiones, meo iudicio, animadversione dignas, inferius præbeo.

De characteribus, qui ad *Chrysidides* (Lattr.) omnes pariter pertinent, familiamque constituunt, vide apud Linneum, D. Fabricium, et D. Latreille. De divisionum *G. Chrysis* characteribus singulis, vide et infra.

DIVISIO 1. (*G. Stilbum*, si novum
genus condendum.)

Labium rotundatum. Instrumenta cibaria ultra mandibulas porrecta. Abdomen e quatuor segmentis, segmento secundo maximo, gibboso, abdominisque dimidio maiore, anus dentatus.

Ex. *Chrysis Calens*.

Splendida? etc.

DIVISIO 2. (*G. CHRYSIDES*.)

Labium rotundatum, nullomodo porrectum.

Abdomen e segmentis quatuor subæqualibus. Anus sæpe dentatus. Quæ divisio tripartiri oportet.

1. Anus in utroque sexu dentatus.

EX. *Chrysis Fulgida.*

Ignita.

Cyanea, etc.

2. Anus in solis maribus dentatus.

EX. *Chrysis Dimidiata.*

Succincta.

Splendidula, Rossi.

Scutellaris, etc.

3. Anus edentulus EX. *Chrysis Cærulipes.*

Refulgens, mihi.

Fasciata, mihi, etc.

DIVISIO 3. (G. HEDYCHRIUM. Lat.)

Labium emarginatum. Instrumenta cibaria nullo modo porrecta. Abdomen e segmentis quatuor subæqualibus. Anus edentulus.

EX. *Chrysis Lucidula.*

Ardens etc.

DIVISIO 4. (G. *Elampus*, si novum genus.)

Labium emarginatum. Instrumenta cibaria nullo-

modo porrecta. Abdomen e segmentis tribus æqualibus. Corpus valde globosum. Subdividatur.

1. Anus dentatus. Ex. *Chrysis Panzeri*.

Aurata, etc.

2.º Anus edentulus. Ex. *Chrysis Regia*.

Fervida.

Ænea, etc.

N. V. POMPILUS ELEGANS.

POMPILUS niger, thorace posticè, abdomineque anticè rubris, punctis tribus abdominalibus albis.

Pompilus dimidiatus, Faun. Lig. Frag. p. 15. n. 5.

Habitat in Liguriâ, frequens.

Long. 5. Lin. Lat. 1. Lin.

Caput cum antennis nigrum. Thorax niger, scutello rufo. Abdomen, segmento 1.º et 2.º rubris nigro posticè tenuissimè marginatis, reliquis nigris; in margine antico segmenti quarti lineolâ, segmenti tertii punctis duobus albis. Pedes nigri. Alæ fuscae apice saturatiores.

A *Pompilo variegato*, cui magnitudine etiam foret affinis, differt segmentis anticis abdominis rubris, ac inpunctatis; A *Pompilo Coccineo* punctis tribus abdominalibus albis; a reliquis congenicibus, thorace nigro, scutello rubro.

Nomen triviale *Dimidiatus* D. Fabricius antea speciei imposuerat alteri, a nostrate maximè distinctæ. Ne exoriatur confusio Babelica, nomen mihi erat substituendum, nunquam antea adhibitum.

N.º VI. LARRA MICANS.

Tab. I^a Fig. V.

LARRA tota atra, cœruleo micans.

Larra Atrata, faunæ Ligusticæ fragmenta,
p. 12. n.º 2.

Habitat in Liguriâ, haud infrequens, sæpe capta
in Agro Albisoleni cum Larrâ jehneumoniforme.

Long. 10. Lin. Lat. $\frac{1}{2}$ Lin.

Facilis hujus insecti omnino unicoloris, ac brevissima descriptio.

Corpus ut supra totum atrum, cœruleo micans.
Pedes, alæque concolores.

Antennæ longitudine thoracis. Abdomen magis
conicum, quàm in reliquis congeneribus.

Nomen triviale e nitentissimo colore mutuatum.

Larram atratam nostratem noli confundere
cum sequenti specie.

LARRA'

LARRA NIGRA. <i>Latr. Histoire Gen. des</i>	} <i>Synonyma ordine inverso disposita.</i>
<i>Insect. Tom. 13. p. 295. n. 1.</i>	
Pompilus Niger. <i>Panz. Fasc. 71. Tab. 19.</i>	
<i>Fab. Suppl. Ad. Ent. Syst.</i>	
<i>p. 247. n. 8.</i>	
Sphex Nigra. <i>Fab. Ent. Syst. tom. 2.</i>	
<i>pag. 211. n. 51.</i>	
Sphex Nigerrima. <i>Scop. Ent. Carniol.</i>	
<i>p. 295. n. 784.</i>	

Quæ species Linneo ignota, Pompilus adhuc mihi videtur. Ut ad Larras etiam sit revocanda, a nostra tamen distinguatur semper, corpore triplo minore, nullibi cœruleo micante, abdomine paulo incurvo, pedibusque posticis magis elongatis.

N.º VII. LARRA SEX-MACULATA.

Tab. I. Fig. VI.

LARRA nigra, abdomine maculis sex cinereis.

Pompilus sex maculatus. *Faun. Lig. Frag.* p. 16.
n. 6.

Habitat in Liguriâ, semel capta in agro Ar-
quatenſi, admodum rara.

Long. 3. Lin. Lat. $\frac{1}{2}$ Lin.

Caput nigrum, fronte pube argenteâ. Thorax
niger, immaculatus, villosiusculus. Abdomen
nigrum, in segmento 2.º, 3.º et 4.º, macula
utrinque cinerea, triangularis, villis brevissimis
nitentibus. Pedes nigri, tibiis posticis saturatè
brunneis. Alæ hyalinæ apice fuscæ.

Specimen vidi alterum in Museo Entomologico
D.ⁿⁱ Hyeronimi Duratii, triplò majus, sed
solâ staturâ distinctum. Ad Larras hoc insectum

refero sub fide D.ⁿⁱ Latreillii, qui in eodem genere enumerat Pompilum Pictum habitu Larræ nostræ maximè affinem. Meæ collectioni ut parcerem, specimen unicum lædere nolui, et de caractere essentiali nondum satis observavi.

N.º VIII. ASTATA NITIDA.

Tab. I. Fig. VII.

ASTATA nigra, abdominis segmentis utrinque margine nitentibus.

Astata nitida. Faun. Lig. Fragm. p. 17. n. 7.

Habitat in Liguriâ, frequentissima.

Long. 4 Lin. Lat. $1\frac{1}{4}$ Lin.

Corpus nigrum, nitidissimum fronte pubescente. Abdominis segmentis utrinque margine villosis, pube argenteâ nitente. Pedes nigri. Alæ hyalinæ.

G. Astata solidissimis Characteribus constituit Clarissimus D. Latreille, at unicam speciem *Tiphiam Abdominalem Panzeri* descripsit. Entomologis speciem nunc præbeo alteram quam habitu satis annuent Astatam, instrumentis cibariis nondum observatis. Habitus Astatarum manifestè patet oculis maximis ferè connatis, thorace lato, supra complanato, posticè retuso, abdomine vix longitudine thoracis, apice paulò incurvo. Reliqua eum Sphegimis alteris prorsus communia.

N.º IX. POLOCHRUM REPANDUM.

Tab. I. Fig. VIII. A. B. 1, 2, 3, 4.

HANC speciem haud dubio novam, novi generis typum, in agro reperi Arquatensi mense Junii anno 1805. Diu incertus, hanc Tiphiam primum, postea Scoliam existimavi. Accuratiores verò disquisitionibus edoctus, peculiares in illâ agnovi characteres, quibus a reliquis sejungenda erat, et proprium genus constituenda. Hac de causâ eodem anno, mense Novembris, in lucem edidi **G. POLOCHRUM**, unicam speciem nostram includens; at cibariis instrumentis nondum sufficienter expensis, errores subsequere nonnulli, et multa inedita permansere. Nunc, ad cogitata perficienda, capite maris truncato, ore dissecto, singulis partibus sub microscopio optimo *D.ⁿⁱ Joannis Caroli Dinegro* dispositis, stabilioribus funda-

mentis novum genus constituere audeo, quod melius infra patebit

G. POLOCHRUM. — *Characteres generici ex oris partibus.*

Mandibulæ, arcuatæ, validæ, apice tridentatæ, dentibus obtusis, intus excavatæ. *Tab. II. Fig. VIII. 2.*

Maxillæ mento breviores, basi corneæ paulò gibbosæ, laciniâ terminaliâ unicâ, membranaceâ tenui, apice ciliatâ. *Tab. II. Fig. VIII. 3 a b.*

Palpi maxillares, filiformes, sex-articulati, articulo primo crassiori, reliquis subæqualibus, ad extremitatem corneam maxillæ sub laciniâ membranaceâ inserti. *Tab. II. Fig. VIII. 3. c.*

Mentum corneum, ultra mandibulas porrectum, tenue, elongatum, apice acutè emarginatum. *Tab. II. Fig. VIII. 4. a.*

Labium porrectum, membranaceum, trifidum. Divisione intermediâ, majore, dilatâ, anticè profundè emarginatâ. Laciniis lateralibus, paulò brevioribus, tenuibus, ac filiformibus. *Tab. II. fig. VIII. 4. c. d.*

Palpi labiales , maxillaribus breviores , longitudine lateralium labii laciniarum , filiformes , quadriarticulati , articulis subæqualibus. *Tab. II. fig. VIII. 4. l.*

Labrum Superius , vix reconditum , membranaceum , triangulare , extus ciliatum. *Tab. II. fig. VIII. 1.*

Characteres Generici ex corporis habitu.

Antennæ in sinu oculorum insertæ. Filiformes 11 articulatæ ; articulis paulò elongatis , primo crassiore , secundo minimo , tertio longiore , reliquis gradatim decrescentibus.

Caput magnum , latitudine thoracis , fronte dilatatâ ; clypeo gibbo ; oculis lateralibus magnis , reniformibus ; vertice , stemmatibus tribus ; collo brevissimo.

Thorax gibbus , capite triplo longior , anticè truncatus , postice declivis , rotundatus , loco scutelli lineis duabus transversalibus excavatus.

Pleuris elevatis ferè tuberculatis.

Abdomen ovatum , sessile , e segmentis septem constans , subtus paulò convexum , supra ferè

complanatum, aculeo recondito. In fæminâ valvulæ duæ exsertæ, trigonæ in conum coalitæ, segmentum septimum constituunt, et aculeum, aut genitalia recondunt.

Alæ inæquales; superiores abdominis longitudine.

Nervi tres a basi prodeuntes, lineis transversalibus sinuosisque diversimodè infracti, cellas novem inter se includunt, et ad exteriorem alæ marginem accedunt; cellis submarginalibus tribus, stigmate triangulari ultra medietatem posito, costâ incrassatâ, limbo costali tenuiori extûs deflexo, limbo inferiore tenui intus basi deflexo, margine exteriori nervis tribus interrupto. Alæ inferiores breviores. Nervi tres cellas duas includunt. Costa exteriorem assuit limbum, margine inferiori nervis tribus interrupto, stigmate, hamulisque nullis.

Pedes validi, breves, tibiis apice spinosis. Tarsi quinque articulati, articulis subcylindricis, primo longiore, reliquis gradatim decrescens, ultimo bispinoso,

Color

Color nigro, flavoque varius. Nomen genericum *Polochrum* ab ipsâ colorum varietate mutuatum. Volatus tardus. Mores ignoti.

Species unica. — *POLOCHRUM REPANDUM.*

POLOCHRUM, nigrum, capite, thoraceque flavo maculatis, abdomine fasciis sex repandis flavis.

Polochrum Repandum. Faun. Lig. frag. Dec. I.

p. 7. n. 1.

Habitat in Liguriâ, in Agro Arquatensi. Semel in horto capta.

Mas. — Long. 9. Lin. lat. 2. $\frac{1}{2}$ Lin. — Caput nigrum, villosiusculum, mandibulis nigris, maculâ laterali flavâ; clypeo, lineâ infractâ inter antennis, orbitâque oculorum sinuosâ, flavis. Antennæ flavæ, exceptis articulo primo toto, duobusque ultimis supra nigris. Thorax niger, lineâ anticâ iterruptâ puncto calloso ante alas, maculisque septem dorsalibus, 1,2,2,2, flavis. Abdomen segmento primo nigro, maculis duabus flavis, quasi in fasciam coeuntibus, subtus nigro, segmentis 2.º, 3.º, 4.º, et 5.º nigris, fasciâ repandâ supra, et subtus maculis duabus flavis, segmento septimo flavo,

posticè nigro sinuosè marginato, septimo segmento anali toto flavo. Pedes cruribus nigris flavo maculatis, femoribus nigris apice flavis, tibiis flavis anticis duabus unispinosis, posticis quatuor spinis duabus armatis, tarsis omnibus flavis. Alæ flavescentes, stigmate flavo, cellâ marginale exteriori fuscescente. *Tab. II. fig. VIII. A.*

Fœmina. — Long. 10. Lin. Lat. 3. Lin.
— Differt a mare magnitudine paulò majore, colore nitidiore, capite minus villosò, lineâ flavâ arcuatâ inter alas, pleurisq; flavo maculatis. Valvulæ anales flavæ, suturâ fuscâ. *Tab. II. fig. VII. B.*

ANNOTATIO. *G. Polochrum* ad *Scolietas D. Latreillii* amandandam; et inter *Sapygas Scoliasque* disponendum. Etsi D. D. VIVIANI insectorum oris experts absolutè foret, attamen quòd *G. Polochri* characteres, sub oculis meis, et me ipso dictante, delineavit, iconis veritatem in me recipio. Solæ mandibulæ in *Polochris* videntur *Sapygarum* eisdem instrumentis proximiores, et denticulos præbent, minus obtusos.

N.° X. SCOLIA ABDOMINALIS.

SCOLIA, hispida, nigra, abdominis segmentis duobus ferrugineis.

Habitat in Liguriâ, in agro Albigensi rara.

Long. 7. Lin. Lat. 1. $\frac{1}{2}$ Lin.

Caput nigrum, nitens, ferè glabrum, punctis plurimis excavatum, clypeo subrugoso, oculis magnis reniformibus. Antennæ nigrae. Thorax niger, punctis excavatis, hispidus, pilis rigidis albidis. Abdomen quinque annulatum, segmentis quatuor anticis albo ciliatis, pilis rigidissimis elongatis, segmento 2.° et 3.° anticè ferrugineis, reliquis nigris, ultimo triangulari, acutè producto, ferè glabro. Pedes nigri albo-villosi, punctis excavatis, fœmoribus intus canaliculatis, tibiis anticis apice unispinosis, posticis spinis duabus validis armatis, tarsis spinosis, villosis. Alæ basi ferrugineae, apice fuscæ.

Variat quarto abdominis segmento anticè ferrugineo.

Hæc species habitu videtur affinis *Tiphiaæ Collari* Fab. V. Coquebert. Decas 1.^a tab. 13. fig. 3. fortè ejusdem generis. G. *Tiphia* e pluribus constat specibus, quæ inter se admodum differunt, et inæquè aggregantur. Dominus Latreille varias secrevit optimè, at nonnulla desiderata reliquit.

N.º XL. CERCERIS TRICINCTA.

Tab. I. Fig. IX.

CERCERIS nigra, abdomine segmentis tribus flavo marginatis.

Philanthus Tricinctus. *Faun. Lig. Frag.* p. 18.
n. 8.

Long. 4. Lin. lat. $\frac{2}{3}$ Lin.

Corpus supra punctis elevatis scabrum. Caput nigrum, clypeo, maculisque duabus frontalibus flavo albidis. Antennæ nigrae, subtus ferrugineae, articulo primo toto nigro. Thorax niger immaculatus. Abdomen petiolatum, petiolo uniaarticulato, segmento 1.º angustiore secundoque nigris, tertio supra flavo maculâ dorsali anticè nigrâ semi-circulari, quarto et quinto nigris flavo posticè marginatis, sexto et septimo anali omnino nigris, segmentis omnibus subtus nigris, nitidis,

lævissimis. Pedes, fæmoribus nigris apice flavis, tibiis tarsisque flavis. Alæ fuscæ.

Variat maculis frontalibus cum labio coalitis, et fronte totâ flavâ.

Ex numero segmentorum specimina mea mihi videntur mares. Fæmina adhuc reperienda.

N.º XII. BOMBUS LIGUSTICUS.

Tab. II. Fig. X.

BOMBUS hirsutus, niger, thorace supra flavo, fasciâ mediâ nigrâ.

Bombus Ligusticus, *Faunæ Ligusticæ, fragmenta p. 13. n. 3.*

Habitat in Liguriâ, frequentissimus.

Long. 11. Lin. Lat. 4. Lin.

Statura, et magnitudo *Bombi Rudérati*, cujus varietatem olim credidi. Corpus hirsutissimum nigrum. Caput pilis nigris obtectum, clypeo glabro nitido. Thorax flavo hirsutus, fasciâ mediâ nigrâ. Abdomen nigrum supra hirsutum. Corpus subtus pilis rarioribus indutum. Pedes supra hirsuti. Alæ nigræ violaceo nitentes.

In utroque sexu, nec colorum, nec staturæ, nullas adhuc observavi varietates.

N.º XIII. BOMBUS THORACICUS.

Tab. II. Fig. XI.

BOMBUS hirsutus, niger, thorace, abdominisque basi fulvis.

Habitat propè Genuam, haud infrequens.

Long. 7. $\frac{1}{2}$ Lin. lat. 3. Lin.

Caput nigrum, fronte villosâ, villis concoloribus. Thorax supra hirsutissimus, hirsutie fulvâ. Abdomen, segmento 1.º flavo hirsutum, reliquis subnudis margine tantùm nigro ciliatis. Pedes nigri; alæ hyalinæ. Corpus subtus nigrum, pectore hirsuto saturatè fusco, ventre ferè glabro.

Hæc species, uti et præcedens, scopulam, corbicularumque gerunt.

N.º XII. MEGACHILE LATREILLII

Tab. II. Fig. XII.

MEGACHILE mandibulis tuberculatis, fronte cornigerâ, ventre lanâ nigrâ.

Habitat frequentissima propè Genuam, et in primovere sæpe capta in horto Domini Joannis Lucae Duratii dicto: *lo Scoglietto*.

Non sine diuturnâ hæsitacione, insectum apud nos maximè obvium, speciem agnôvi novam et in præsentî fasciculo describendam. Imò verum, si egregii Entomologi mihi deficeret auctoritas, nubilis nedum serenatis, et ratus animalculum frequentissimum non potuisse peritioribus effugere oculis, aut illud omnino silentio prætermitterem, aut speciei proximioris varietatem dijudicare mallet. Labori meo benignè indulgit jam sæpe citatus D. LATREILLE, et discipulum perplexum magister extricavit.

In epistolâ die 25. martii datâ, atque mihi inscriptâ, sic eloquitur. (Votre abeille (*Megachile*) doit être placée à côté de la *Bicorne*. Il n'y a pas de doute, que cette espèce ne soit inédite). Summus insectorum scrutator, qui tantâ benevolentîâ dubia aperuit, gratam habeat speciem ipsam illi dicatam, et sub nomine LATREILLII evulgatam.

Mas, et *fœmina*, signis multis dissimiles, separatim describantur. *Fœmina*, cui referenda prae-fata diagnosis, Long. 5. Lin., Lat. 2. Lin. Caput nigrum, vertice, colloque subnudis, fronte hirtâ, pilis aut albidis, aut rufescentibus, clipeo quadricorni, cornubus lateralibus magis elongatis, intus convergentibus, mediis approximatis, inferius positis, rectis, brevissimis, vix conspicuis, et saepe pube frontale opertis. Oculi fusci. Mandibulae validae, irregolari structurâ, ac descriptu difficillimae; quadrigonae, apice acutæ, interiore facie ferè complanatâ, basi profundè excavatâ, margine superiori multidentato, dentibus extremis majoribus: facies tres exteriores, nitidae, triangulares, supra longitudinaliter sulcatae, mar-

ginibus duobus exterioribus basi in tuberculum productis, tuberculo superiore maximo cornum aemulante, inferiore minore ferè abscondito. Antennæ nigrae. Thorax niger, pilis raris pubescens, pilis aut albis, aut rufescentibus, pectore pleurisque pube densiore obtectis. Abdomen supra cæruleum, nitens, nitore ferè metallico, laevissimè pubescens, ventre lanâ nigrâ induto. Anus integer, pedes nigri, albido pubescentes. Alae fuscae costâ nigrâ.

Variat 1.º Pilis aut albidis, aut rufescentibus.

2.º Cornubus frontalibus exterioribus saepe nullis.

3.º Staturâ saepe minore, etiam in speciminibus clypeo tantùm bicornè.

Mas. Long. 4. $\frac{1}{2}$ Lin. Lat. 2. lin. totus aeneus, capite thoraceque pilis fuivis pubescentibus, pube frontali densiore, clypeo absque cornubus, mandibulis nullomodo tuberculatis, extus convexis, vix longitudinaliter striatis, intus dentatis, abdomine subnudo, pube rarissimâ fulvâ, segmentis sex, ultimo apice valde emarginato, ut exempli gratiâ

in Chryside Auratâ. Variat staturâ minori, pube-
que albidâ.

A mare *Megachiles Bicornis* differt staturâ
saepc majore, abdomine subnudo, pilis nigris ana-
libus nullis, segmentoque sexto valde emarginato.

De *Megachile Bicorni* vide infra in catalogo.

N.º XV. APIS MELLIFICA
LIGUSTICA, *fæm.*

FÆMINA, Long. 9. Lin. Lat. 2. $\frac{1}{2}$ Lin.

Antennae fuscae supra nigrae, subtus fuscae.
Labium detectum ferrugineum. Caput nigrum absque
maculâ veterum ad instar dyadematis, pilis ra-
ris ferrugineis. Thorax cum scutello niger, pilis
ferrugineis densioribus. Abdomen segmentis sex,
primo toto ferrugineo, 2.do, 3.º, et 4.º basi ferru-
gineis, marginibus nigris, posterioribus duobus om-
nino nigris. Pedes nigri, pubescentes, tibiis, tar-
sisque ferrugineis. Alae hyalinae.

^{casto} Quoad ^{staturam} staturam; vide *Apis mellifica* (*fæm.*)
Panz. Fasc. 87: tab. 16.

Operaria. Longa 5. Lin. Lata 2. Lin. Caput
nigrum pubescens, labio antennisque concoloribus.
Thorax niger, albido hirtus. Abdomen segmentis

hirsuta

tribus anterioribus, basi testaceis, margine nigris
rufa ciliatis, reliquis nigris itidem ciliatis. Pedes
nigri.

Fucus nondum satis observatus.

Absit me speciem efformare novam ex ani-
male vulgarissimo, veteribusque absolutè noto.
Ipse *Aristoteles* jam varietates *Apis* mellificae
agnoverat, et posteros edocuit. „ On distingue
„ plusieurs espèces d'*Abeilles*; la meilleure est
„ petite, ronde, et de plusieurs couleurs „ *V.*
Hist. des Anim. Liv. 5. Ch. 22. Versio Gallica.

Plinius *Stagiritae* verba transcribit, et amplius
nihil.

Apud *Ælium*, de *Apis* domesticae varietati-
bus nulla fit mentio.

Postea, inter recentiores, qui primi ad naturae
scrutationem aggressi sunt, summo viro commo-
niti, *Apem* *Variam* non sunt obliti. Illi verum,
eruditione potius quam observatione praecellentes,
dicta majorum collegere, at propria ferè nulla
ediderunt. Doctissimus *Ulysses Aldrovandi*, *Pli-*
nii Bononiensis, de Anim. Insect. pag. 44. de

Apum differentiis minutissimè pertractat, et quae Aristoteles, Plinius, Varro, Ælianus, et alii retulerunt, magnopere recenset. Sed congesto sententiarum acervo, puerilia defluit in argumenta: cur Apes sint unicolores, quomodo bobus generentur, quae praebeant denique emblemata, equivoca, moralia, et in alias nugas. Deficit insecti descriptio elaborata, et lectori multa inhaerent dubia.

Nempè *Johnstonii* collectanea nodum non expedient. Sedenim qui de naturali historiâ inscripserunt, si omnes iisdem finibus circumscripti, Johnstonio similes, si Archetypum quoddam ad imitandum sibi proposuissent, fasciis infantilibus adhuc scientia involveretur. Prosperius autem recentiores studio sese accinxerunt, sed ipsi, etiam qui mores insectorum diligentissimè investigarunt, atque illustrarunt, saepe insectorum específicos characteres aut obscurè, aut confusè indicarunt.

Opus erat, qui splendore perlucidæ methodi iugrediens, confusa secerneret, separata colligeret, et unicuique speciei proprios tribueret cha-

racteres. Incessit immortalis *A. Linné*, et alia fuit scientiae ratio. Exemplo posteris, ejus descriptiones et diagnoseos, memoriae studiosorum affixae, sententiae habentur, quae dubia aperiunt omnia. Verumtamen sunt in tanto systemate offendicula nonnulla, quae majora efficiuntur, quòd deinceps ferè omnibus scriptoribus inconsultè iterata. *Apis Mellificae*, exempli gratiâ, diagnosi, et descriptio mihi non videntur, apum domesticarum omnes tradere varietates. Eam reverâ sic in diagnosi describit: *Apis pubescens, thorace subgriseo, abdomine fusco tibiis posticis ciliatis intus transversè striatis*: et in descriptione nihil de coloribus subjungit. Quid nunc cogitandum de varietate nostrâ? Nonne Linneo ignota, an cum alterâ consilio confusa? Entomologis erat posterioribus veritatis diligentibus, apes iterum disquirere, et largius illustrare. At plerique, more pecorino, dicta patris tantùm renovarunt. Illico soli tres, meo judicio, Reaumur, Della-Rocca, et D. Latreille, cujusdam *Apis* nostrati proximæ aliquam faciunt mentionem.

1.º *Reaumur. Mém. sur les Insectes. Tom. 6. tab. 25. fig. 16.* iconem præbet ap^{is} mellificæ fœminæ nostratⁱ proximæ, et in tabularum explanatione, pag. 328. sic eloquitur. » Celle de la fig. 1. » a des espèces de raies rougeâtres, séparées par » des raies plus larges, d'une couleur plus pâle, » plus blanchâtre. » Etsi affinis, Apis Mellifica Linguistica distincta videtur, segmentorum margine, abdominisque apice nigris. Operariæ variæ nulli commemorantur, imò pag. 286. » Les Abeilles ordinaires ont plusieurs endroits roussâtres; » il doivent cette couleur à des poils, dont ils sont » couverts. » In nostris speciminibus contra pili albescunt, et abdomen absque pilis manifestè rufescit.

2.º *Della Rocca, traité sur les abeilles Tom. 2. pag. 142. 143.* Apum recenset varietates. » Enfin, inquit, celles de la troisième espèce plus » petites que toutes les autres sont polies, luisantes, d'un jaune aurore, vives et sémillantes. » Cette dernière espèce est la meilleure: on les » appelle les petites Hollandaises ou les petites

» Flamandes, parce qu'elles viennent de la Flan-
 » dre et de la Hollande ; elles sont aujourd'hui
 » très communes en France. » At si toto cor-
 pore ex aureolo splendent a nostrate variâ ma-
 ximè differunt.

3.º DOMINUS LATREILLE *Hist. gen. des Insectes*
tom. 13.º pag. 418., et *Ann. du Museum d'hist.*
nat. tom. 5. pag. 166. varietatem meminit dictam,
Petite Flamande, ut apud cultoribus prædilec-
 tam, sed pauca verba subjungit. Eodem loco. *Ann.*
du Mus. pag. 167., Ape mellificâ Linnei fusè de-
 scriptâ, varietatem citaverat facile dignoscendam
 margine superiore segmenti secundi dorsalis utrin-
 que rufo-flavescente, tandem loco citato pag.
 171. de *Api Fasciatâ* specie novâ Liguriæ et Ægy-
 pti indigenâ latè pertractat. Sed specimina nostra
 cujus scutellum thoraci videtur concolor, cum
Ape Fasciatâ Ægyptiacâ sociari nequit, et pa-
 riter a varietate *Apis Mellificæ*, pag. 167. se-
 paratur colore rufo in 1.º et 3.º segmento.

Apis Mellifica Ligustica nemine adhuc tradita,
 est-ne species haud dubio nova, an cum varie-

tatibus fortuitis extra systema eliminanda? Ab Ape Mellificâ auctorum differre videtur, *staturâ colore, indole, et loco.*

Staturâ. Aristoteles cum posteris in unum conveniunt, Api Variæ minorem tribuere staturam.

Colore. Diagnosim vide cum descriptione.

Indole. Mitiozem dicunt veteres Apem Variam, motu velociorem, labore multò magis indefessam, et meliora elaborantem.

Loco. Si species nostras eadem, ut arbitror, ac *Apis Varia Aristotelis*, Europæ Australis reputetur indigena, cum Græco naturali scrutatori veteribusque latinis scriptoribus nullo modo effugeret, dum apud recentiores septentrionales auctores nulla sit ejus mentio. Exempli gratiâ: tacent *Sveci* LINNEUS.

DEGEER.

Danus FABRICIUS.

Germani PANZER.

SCOPOLI.--

--Ent. Carniolica et An. hist. Natur.

Schrank, Villers,
Rossi, Petagna, Geoffroi,
Fourcroy, Walckenaer,
nihil proprium evulgarunt.

Qui omnes contra Apem Mellificam, descriptionibus, notis, et iconismis prosperè illustrant. Quæ de causâ, si novum nomen imponendum, denominetur Apis nostras, *Apis Australis*.

Hoc pro certo posito, proprias mihi liceat subdere observationes. Anno 1805. mense Augusti, in agro Tassarolensi, examen speciei quæ in Liguriâ colitur, more vandalico convelli et studio ferè barbaro dicavi. Fucis jam extinctis, operarias tantùm cum fæminâ singulatim investigare potui. Exceptis ex ætate differentiis levissimis, cunctæ simillimæ mihi apparuerunt, cunctæ cum descriptione antecedente conveniebant et fæminæ coherencias præbebant in hoc genere consuetas. Quæ in tanto speciminum numero cum cerneamus semper congruentia, cur varios, cur fortuitos prædictos characteres existimaremus? Ego verò, si rejicienda nova species, scientiæ præsentem in statu, haud sanè intelligo, quid novum stabile foret.

Restat denique, me *Apis Fasciatæ Latreillianæ*, hîc verbum facere. Cum bonâ veniâ summi viri,

ab illo dissentire mihi permittatur. De ape Ægyptiacâ nondum mihi visâ, nihil proferam; at specimen *D. Augusto Dejean* Genuæ captum, et Parisiis allatum, valde suspicor ab Ape Ægyptiacâ distinctum, et Apem esse potius nostratem, sed ætate minus provectam. Operariæ reverâ juniores colorem ducunt dilutiorem et pilis teguntur niveis. Abdomen illis ex toto pallescit, et scutellum tenue, ferè translucidum, thoraci videtur discolor. Sed, vergente ætate, abdomen colorem sumit saturatiorem, pili rufescunt et scutellum etiam omnino nigrescit. Senius specimen descripsi superius: e intermedium mihi videtur cum Ape Ægyptiacâ *D. Latreillii* haud rite confusum.

Varietatem cepi propè Genuam, scutello nigro, punctis duobus testaceis.

N.º XVI. MELECTA NIGRA.

Tab. I. Fig. XIV.

MELECTA hirta, tota nigra, alis hyalinis apice fusciscentibus.

Habitat in Liguriâ, haud infrequens.

Longa 6. Lin. Lat. 2. $\frac{1}{2}$ Lin.

Tota nigra. Caput cum thorace pilis concoloribus hirtum, Abdomen subnudum, basi villosâ, marginibus nigro ciliatis. Antennæ, pedesque nigri, tarsis saturatè ferrugineis. Alæ longitudine corporis, hyalinæ, apice fusciscentes.

An varietas *Melectæ Punctatæ* absque punctis, aut potius *Apis Atra* Scop. Ent. Carn. 797., et Rossi fn. Etr. 2. 917. 15.?

N.° XVII. MELECTA FASCICULATA.

Tab. I. Fig. XV.

MELECTA nigra, fronte, thorace anticè, abdomineque fasciculis quatuor albidis.

Habitat propè Genuam, rarior.

Longa 5. $\frac{1}{2}$ Lin. Lata 2. $\frac{1}{4}$ Lin.

Caput nigrum, cinereo hirtum, fronte albidâ. Antennæ nigræ. Thorax niger, subtus et anticè pilis albidis indutus. Scutellum consolor, villis nigris. Abdomen glabrum, basi rarissimè pubescens, in segmento 1.°, et 2.° fasciculum utrinque ex pilis albidis, reliquis pilis paucis in latere dispositis. Pedes nigri. Alæ hyalinæ, apice fusæ.

Apis Punctata, Pettagna Ins. Calab. pag. 53. n. 167. ab Api Punctatâ Fabr., quæ Melecta nunc agnoscitur, mihi videtur distincta, et po-

tius cum nostrâ *Melectâ Fasciculatâ* rectè socianda tanquam varietas, cujus in segmentis omnibus adeunt utrinque fascicula albida.

Confer etiam cum *Andrenâ funebri*, Panzer., fasc. 55. tab. 5.

N.º XVIII. NOMADA RUFIVENTRIS.

Tab. I. Fig. XVI.

NOMADA nigra, cinereo pubescens, abdomine rufo, lineâ subtus e punctis nigris.

Habitat passim in Liguriâ, primo vere valdè frequens.

Mas. Long. 4. Lin. Lat. 1. Lin.

Caput nigrum, albido vel cinereo pubescens. Oculi in specimine vivo virescentes, post mortem fusi. Antennæ 12-articulatæ, articulo primo toto nigro, ultimo toto flavo, reliquis ferrugineis supra ferè nigris. Thorax niger, albido villosus. Scutellum immaculatum. Abdomen supra sex-annulatum, segmento primo basi nigro, margine latè rufo, secundo toto rufo, 3.º, 4.º, et 5.º etiam rufis, strigâ transversali nigrâ sæpe medio interruptâ, 6.º anali rufo, subtus segmento primo nigro,

reliquis rufis puncto medio nigro, marginibus segmentorum dorsalium sæpe albo ciliatis. Pedes, femoribus cum tarsis posticis nigris, tibiis tarsisque quatuor anticis ferrugineis. Alæ hyalinæ, apice subfuscæ.

Nomada Germanica. Fab. mihi mas *Nomadæ Rufiventris* videtur, at de punctis ventralibus nihil meminit auctor, et ejus descriptio nullomodo fœminæ convenit. *Nomadæ Germanicæ, Panz. fas. 72. n. 17.* speciem reputo distinctam.

Fœmina staturâ paulò majore, abdomine magis globoso, maculisque dorsalibus a mare manifestè differt. Abdomen supra absque maculis lineisve nigris, segmentis 3.º, 4.º, 5.º et 6.º utrinque maculâ flavâ notatis, ventris lineâ longitudinale e punctis nigris non interruptâ.

Reliqua cum sexu altero perfectè conveniunt.

INSECTORUM CATALOGUS
JAM
AUCTORIBUS ENUMERATORUM,
QUE IN
AGRO LIGUSTICO OCCURRUNT.

HYMENOPTERA. (*Lin. Lat.*)
PIEZATA. (*Fabr.*)

I. G. CIMBEX. (*Oliv. fabr.*)

1. CIMBEX FEMORATA. *Fab. syst. piez. p. 15. n. 1.*
Tenthredo. *Lin.* — Apud nos rara.
2. CIMBEX LUTEA. *Fab. ibid. p. 16. n. 3.*
Tenthredo. *Lin.* — In Liguriâ frequens.
3. CIMBEX MARGINATA. *Fab. ibid. p. 17. n. 6.*
Tenthredo. *Lin.*

Admodum rara in musco entomologico D.
Hieronimi Duratii.

4. CIMBEX LÆTA. *Fab. ibid. p. 18. n. 11.*

In Agro Ligustico maximè frequens.

II. G. MEGALODONTES. (*Latr.*)

1. MEGALODONTES CEPHALOTES. *Latr. hist. gén. des insectes. t. 13. pag. 137. n. 1.*

Tenthredo. Lin.

Tarpa, fab. syst. piez.

In Agro Arquatensi, haud infrequens.

2. MEGALODONTES VIDUA. *Mihi.*

Tenthredo vidua, Rossi. faun. etr. tom. 2. pag. 26. n. 715. tab. 3. fig. 6.

Atlantus Rossii, Jurine apud Panzer. fasc. 91. tab. 15.

Rara, hujusce generis mihi videtur.

III. G. HYLOTOMA (*Latr. et fab.*).

1. HYLOTOMA FURCATA. *Fab. syst. piez. p. 22 n. 8.*

Tenthredo Furcata. Villers, Panzer et Coquebert.

Habitat in Liguriâ passim frequens:

2. HYLOTOMA SEGMENTARIA. *Mihi.*

Cryptus Segmentarius. *Panzer. fascic. 88. n. 17.*

Cimbex Segmentarius. *Latr. hist. des ins. t. 13.*

p. 122. n. 11.

Propè Genuam captus: Mas distinctus antennis ciliatis, ut in mare *Hylotomæ enodis*.

3 HYLOTOMA USTULATA. *Fab. ibid. pag. 23. n. 9.*

Tenthredo ustulata. *Lin. ap. Gmel. 2656. n. 13.*

Capta propè Genuam. Mas minor, antennis intus ciliatis, ut in mare *Hylotomæ enodis*.

4. HYLOTOMA ENODIS. *Fab. syst. piez. p. 23. n. 10.*

Tenthredo enodis. *Lin. ap. Gmel. 2666. 13.*

Schr. ins. aust. 323. 651.

Rossi fn. etr. 2. 22. 705.

Villers ent. 2. 84. 14.

Tenthredo cæruleipennis. *Deg. ap. Rez. 72. 300.*

Tenthredo ciliaris. *Lin. ap. Gmel. 1. 2666. 12.*

Villers ent. 3. 84. 15.

In Liguriâ, haud infrequens.

5 HYLOTOMA CÆRULESCENS. *Fab. syst. piez. pag.*

24. n. 2.

Tenthredo Cærulescens. id. ent. syst. 2. 108. 74.

Lin. ap. Gmel. 1. 2661. 74.

Villers ent. 3. 108. 74.

Tenthredo Cyaneo-crocea. Forster nov. sp.

ins. p. 78.

Lin. ap. Gmel. 1. 2656.

n. 61.

Tenthredo Ochroptera. Fourc. ent. paris. 2. 3655.

Tenthredo Bicolor. Schranck. ins. aust. 323. 652.

Lin. ap. Gmel. 1. 2656. 63.

Villers ent. 3. 85. 17.

Tenthredo Melanochra. Lin. 1. 2657. 100.

Mouche à scie. Geoffroi. 2. 273. 5.

Habitat in Liguriâ, maximè frequens.

6. *HYLOTOMA ROSÆ. Fab. syst. piez. p. 25. n. 15.*

Habitat passim.

7. *HYLOTOMA ANGELICÆ. ibid. n. 16.*

Apud nos rarior.

8. *HYLOTOMA MELANOCEPHALA. ibid. p. 26. n. 20.*

Habitat in Agro Arquatensi.

9. *HYLOTOMA SERVÆ. ib. 12. 22.*

Habitat passim frequens.

10. HYLOTOMA SPINARUM. *ibid.* 26. 21.

Tenthredo centifoliæ. *Panz. fascic. 44. tab. 18.*

Mouche du Rosier, (la femelle) *Geoff. 2. 278.*

11. HYLOTOMA OVATA. *ibid.* 27. 25.

Tenthredo Gossypina. *Deg. ap. Retz. 72. 302.*

Habitat passim in Liguriâ sicut ac præcedens.

12. HYLOTOMA PAGANA. *Lat. hist. gén. des insect.*

t. 13. p. 134. n. 5.

Tenthredo Pagana, *Panzer fascic. 49. tab. 16.*

Specimina mea cum panzerianâ descriptione absolute conveniunt, at ab *Hylotomâ annulatâ Fab. syst. piez. p. 26. n. 23.* videntur differre antennis clavato-filiformibus exarticulatis ut in *Hyl. Rosæ*, capite thoraceque cæruleo nitentibus, pedibus concoloribus, tarsis absque annulis flavis.

IV. G. TENTHREDO. (*Lin.*)

1. TENTHREDO SCROPHULARIÆ. *Fab. ib. p. 28. n. 1.*

Apud nos frequens.

2. TENTHREDO MARGINELLA. *Fab. ibid. 292.*

Panz. fascic. 64. tab. 7.

Tenthredo Viennensis *Schr. ins. aust. 331. 666.*

Lin. ap. Gmel. 1. 2664. 87.

Capta propè Genuam.

3. TENTHREDO CINCTA. *Fab. ibid. 29. 3.*

Lin. ap. Gmel. 1. 2662. 32.

Tenthredo semicincta. Schr. ins. austr. 331.

tab. 13.

Panz. fasc. 52. tab. 13.

Lin. ap. Gmel. 1. 2664. 87.

Venter in faeminâ flavus, in mare niger.

Habitat passim in Liguriâ.

4. TENTHREDO RUSTICA. *Fab.*

Fæmina. — Tenthredo rustica. Fab. syst.

piez. 306.

Lin. ap. Gmel. 1. 2658. 16.

Fourc. ent. partis. 2. 367. 11;

Villers ent. 3. 89. 26.

Latr. hist. des ins. 13. 723. 1.

Rossi fn. etr. 2. 274. 719.

Schr. ins. aust. 324. 653.

Tenthredo notata. Panz. fasc. 64. tab. 10.

Mouche à scie à 4. bandes jaunes. *Geoff. 2.*

276. 11.

Tenthredo

Tenthredo vespa, *Degeer ap. Retz.* 72. 302.

Mas. — *Tenthredo carbonaria*, *Fab. syst. piez.* 30. 7.

Lin. ap. Gmel. 1. 2667. 37.

Panz. fasc. 71. tab. 10.

Tenthredo punctata, *Fourcroy. ent. paris.*

2. 366. 8.

Mouche à scie, etc. *Geoff. hist. des ins.*

2. 274. 7.

Tenthredo punctata, *Villers ent.* 3. 114. 93.

Mas cum feminâ in copulâ captus. Apud nos passim occurrit.

5. *TENTHREDO RIBIS*, *Fab. syst. piez.* 30. 8.

Tenthredo albipes, *Fourc. ent. paris.* 371. 23.

Mouche à scie noire à pattes argentées.

Geoff. 2. 282. 23.

Tenthredo ribis *Schr. ins. aust.* 332. 668

Panzer fascic. 52. tab. 14.

Lin. ap. Gmel. 1. 2664. 88.

Villers. ent. 73. 104. 59.

Scop. carn. 734.

Tenthredo leucopus, *Lin. ap. Gmel.* 1. 2666.

118.

In Liguriâ frequens.

6. TENTHREDO LUTEICORNIS. *Fab. ibid.* 31. 9.

Apud nos rarâ. Mihi tantum visa in museo
D. HYER. DURATH, capta propè Genuam.

7. TENTHREDO PALLICORNIS. *Fab. ibid.* 31. 11.

Tenthredo vespiformis. Schr. ins. aust. 329. 652.

Magna in hac familiâ. Rarè in Liguriâ occurrit.

8. TENTHREDO ABIETIS. *Fab. ibid.* 32. 14.

Tenthredo annulata. Fourc. ent. par. 2. 273. 29.

La Mouche à scie, etc. *Geoffr.* 2. 285. 29.

In Liguriâ frequens.

9. TENTHREDO CYLINDRICA. *Fab. ibid.* 32. 16.

Panz. fasc. 71. tab. 7.

Specimina mea differunt segmento 5.º dorsali
ferrugineo. Variat femoribus posticis ferrugineis.

Tenthredo dumetorum. Fourc. ent. par. 2. 373. 28.

La Mouche à scie, etc. *Geoffr.* 2. 285. 28.

Habitat in Agro Albisolensi.

10. TENTHREDO GERMANICA. *Fab. ibid.* 33. 18.

Habitat in Liguriâ, sæpe in tritico capta.

11. TENTHREDO GONAGRA. *Fab. ibid.* 34. 26.

Tenthredo erythrogona. Schr. ins. aust. 333. 631.

Tenthredo geniculata. *Fourc. ent. par.* 374. 31.]

Mouche à scie, etc. *Geoff.* 2. 285. 31.

Capta in tythimalo.

12. *TENTHREDO ATRA*. *Fab. ibid.* 35. 26.

Habitat in Liguriâ, minus frequens.

13. *TENTHREDO TARSATA*. *Fab. ibid.* 35. 28.

Tenthredo sulphurata. *Lin.* 2. 2665. 103.

Fœmina facillè dignoscitur maculâ utrinque albidâ
in segmento 2.º 3.º et 4.º

Habitat frequens propè Genuam.

14. *TENTHREDO DUODECIM-PUNCTATA*. *Fab. ibid.* 32. 36.

Lin. ap. Gmel. 1. 1663. 39.

Tenthredo melanoleuca. *Lin.* 1. 2666. 113.

Tenthredo stellata. *Four. ent. par.* 2. 369. 17.

La Mouche à scie, etc. *Geoff.* 2. 279. 17.

In totâ Liguriâ quàm maximè frequens. In fœminâ, labrum superius flavum cum lineâ utrinque thoracicâ ante alas, maculâque ejusdem coloris in pleuris. In mare pleuræ thoraxque nigri, maculæque abdominales sæpe obsoletæ.

15. *TENTHREDO PUNCTUM*. *Fab. ibid.* 36. 33.

Apud nos rarior. Semel capta in loco dicto *lo Scoglietto*.

16. TENTHREDO HÆMATOPUS. *Fab. ibid.* 36. 37.

In Liguriâ minus frequens, capta in Agro Arquatensi.

17. TENTHREDO OPACA. *Fab. ibid.* 38. 42.

Panzer fasc. 52. 10.

Lin. ap. Gmel. 1. 2663. 79.

Villers ent. 3. 105. 65.

Habitat passim, in Tythimalo sæpe capta. Corpus, in meis speciminibus, saturatè viridi nitens.

18. TENTHREDO MYOSOTIDIS. *Fab. ibid.* 41. 60.

Apud nos rara. Marem, staturâ vix minore, fæminæ simillimum, in copulâ semel inveni in Agro Arquatensi.

19. TENTHREDO STIGMA. *Fab. ibid.* 42. 63.

Coquebert. tab. 3. fig. 16.

Fæmina, in nostris speciminibus, labio albo distincta, quod, ceu sexualis differentia, in hoc genere sæpe accidit.

20. TENTHREDO TILLÆ. *Lat. hist. des ins.* 13. 129. 27.

Panzer fasc. 91. tab. 13.

Rara in Liguriâ.

21. TENTHREDO SAMBUCL. *Lat. hist. des ins.* 13.

131. 32.

Panzer fasc. 91. tab. 19.

Apud nos frequens.

22. TENTHREDO MAURA. *Fab. ibid.* 33. 19.

Apud nos admodum rara, capta propè Genuam in loco dicto *Oh! Regina*.

V. G. LYDA. (*Fab.*) — G. PAMPHILIUS. (*Latr.*)

1. LYDA HÆMORRHOIDALIS. *Fab. ibid.* 46. 13.

In tritico frequens, in Agro Arquatensi.

VI. G. SIREX. (*Lin. Fab.*) — G. UROCERUS

(*Geoff. Oliv. Latr.*)

1. SIREX GIGAS. *Fab. ibid.* 48. 1.

Hæc species in Liguriâ admodum rara, nondum mihi occurrit, visa tantum in museo D. Hyeronimi Duratii, capta Domino Raickel in loco dicto *la Palmetta*.

2. SIREX JUVENCUS. *Fab. ibid.* 50. 9.

In museo D. Hyeronimi Duratii. In eodem loco capta.

3. SIREX FANTOMA. *Fab. ibid.* 50. 10.

Habitat cum præcedente.

VII. G. XIPHYDRIA. (*Latr.*)

1. XIPHYDRIA CAMELUS. *Fab. ibid.* 58. 8.

Specimen unicum vidi in museo D. Hyeronimi Duratii, propè Genuam captum.

VIII. G. ICHNEUMON.

De Ichneumonibus ac de generibus illis adnumeratis ulterius agam, species mihi videntur quàm maximè confusæ, sexûsque differentiæ nullomodo notatæ, quâ de causâ, species eadem sub diverso nomine rursus comparere solet. Antennæ, exempli gratiâ, albo annulatæ, in plerisque speciebus G. Crypti, ad fæminas solummodo pertinent, quamobrem, ceu specifici, et a fortiori, ceu generici characteres, præberi nequeunt.

IX. G. SALIUS. (V. Suprà , *Salius femoratus*.)X. G. CYNIPS. (*Lin. Fab.*)

Propè Genuam inveni, 1. CYNIPS ROSÆ. *Fab. ib.* 143. 1.

2. QUERCUS INFERUS. *ib.* 144. 4.

3. QUERCUS TOJÆ. *ibid.* 145. 9.

4. APTERA. *ibid.* 148. 23.

XI. G. DIPLOLEPIS. (*Fab.*)

1. DIPLOLEPIS VIOLACEA. *Fab. syst. piez.* 149. 4.

Chalcis Violacea. *Panz. fasc. tab.* 15.

In agro Arquatensi, in vite capta.

2. DIPLOLEPIS BEDEGUARIS. *Fab. ibid.* 150. 6.

Apud nos valde frequens.

3. DIPLOLEPIS NIGRICORNIS. *Fab. ibid.* 150. 7.

Propè Genuam haud infrequens.

Fæmina aculeum expertum ut in Ichneumonibus *Lin.* An. hujus generis?

4. DIPLOLEPIS GALLARUM. *Fab. ibid.* 150. 8.

In Liguriâ rarior.

5. DIPLOLEPIS DORSALIS. *Fab. ibid.* 151. 11.
In Agro Arquatensi frequens.
6. DIPLOLEPIS VERTICILLATA. *Fab. ibid.* 153. 23.
In eodem loco capta.
-

XII. CLEPTES. (*Latr. Fab.*)

1. CLEPTES SEMI-AURATA. *Fab. ibid.* 154. 1.
In Liguriâ haud infrequens.
2. CLEPTES NITIDULA. *Fab. ibid.* 154. 2.
In Liguriâ præcedente rarior.
-

XIII. G. EUCHARIS, (*Lat. Fab.*)

1. EUCHARIS ADSCENDENS. *Fab. ibid.* 157. 1.
Habitat ferè gregaria in *Populo temulâ*.
-

XIV. G. CHALCIS, (*Fab.*)

1. CHALCIS SISPES. *Fab. ibid.* 159. 23.
Vespa, Lin.
In totâ Liguriâ quàm maximè frequens.

3. CHALCIS RUFIPES. *Lat. hist. des ins.* 13. 221. 5.
Apud nos rarior.
-

XV. G. LEUCOSPIS. (*Lin.*)

1. LEUCOSPIS GIGAS. *Fab. syst. piez.* 168. 1.
Propè Genuam frequens.
2. LEUCOSPIS DORSIGERA. *Fab. syst. piez.* 168. 2.
Sæpe capta in Agro Arquatensi.
-

XVI. G. CHRYSIS. (*Lin.*)

1. CHRYSIS CALENS. *Fab. ibid.* 171. 4.
Chrysis Punctatissima. *Villers* 3. 259. 13.
Occurrit frequens in totâ Liguriâ. Variat segmento secundo abdominis aureo ferè coccineo, dentibus ani duobus intermediis magis productis.
2. CHRYSIS SCUTELLARIS. *Fab. ibid.* 171. 5.
Chrysis inermis. *Lin. ap. Gmel.* 1. 1747. 25.
Haud infrequens in Agro Albisoleni.
3. CHRYSIS PANZERI. *Fab. ibid.* 172. 9.
Habitat rarior in agro Arquatensi.

4. CHRYSIS FULGIDA. *Fab. ibid.* 172. 11.

Sæpe capta in ligno putrido. In meis specimenibus, thorax abdominisque segmentum primum viridi nitent.

5. CHRYSIS CÆRULIPES. *Ibid.* 173. 13.

Mense Iulii frequens in floribus umbellatis.

6. CHRYSIS IGNITA. *Fab. ibid.* 173. 14.

Variat 1. Thorace cæruleo, ferè purpureo.

2. Abdomine toto viridi.

Chrysis Cyanochrysa. *Forster. nov. sp. ins.* 88.
an *Chrysidis ignitæ* varietas nostra secunda?

7. CHRYSIS SUCCINCTA. *Fab. ibid.* 174. 19.

Frequens in Agro Arquatensi.

8. CHRYSIS LUCIDULA. *Fab. ibid.* 174. 21.

Sphex nobilis. *Scop. ent. can.* 792.

Chrysis nobilis. *Schranck. ins. aus.* 388. 784.

Vespa carbunculus. *Four. ent. paris*, 440. 24.

La Guêpe dorée etc. *Geoff.* 2. 382. 24.

Apud nos haud infrequens.

9. CHRYSIS FERVIDA. *Fab. ibid.* 175. 23.

Variat thoracè posticè viridi, ut in *Chryside Lucidulâ*.

10. CHRYSIS AURATA. *Fab. ibid.* 175. 25.

In totâ Liguriâ quàm maximè frequens.

11. CHRYSIS REGIA. *Fab. ibid.* 175. 26.

In Agro Arquatensi rarior.

12. CHRYSIS CYANEA. *Fab. ibid.* 176. 29.

Capta in Agro Albisoleni.

13. CHRYSIS SPLENDIDULA. *Rossi. fn. etr.* 2. 78. 850.

In Agro Arquatensi. Variat segmento ultimo tantùm cæruleo.

(*Parnopes carnea* nondum inventa.)

XVII. EVANIA. (*Fab.*)

1. EVANIA APPENDIGASTER. *Fab. ibid.* 178. 1.

Sphex. *Lin.*

In Liguriâ haud infrequens.

XVIII. G. TRIPOXILON. (*Latr. fab.*)

1. TRIPOXILON FIGULUS. *Fab. ibid.* 181. 2.

Sphex *Lin.*

In totâ Liguriâ ut in Europæ Australis reliquis regionibus obvius occurrit.

Variat 1.º Segmentorum marginibus minus lucidis, ferè concoloribus.

Tripoxilon atratum. *Fab. ibid.* 182. 5.

2.º Segmentis anterioribus, minus atratis, et ad ferrugineum vergentibus.

Tripoxilon Equestre. *Fab. ibid.* 182. 6.

Quæ varietates etiam variant omnes magnitudine. Majora specimina Long. 5. Lin. Minora 2. $\frac{1}{2}$ Lin. An sexus differentia?

XIX G. CEROPALES. (*Latr. fab.*)

1. CEROPALES VARIEGATA. *Fab. ibid.* 186. 2.

Evania variegata. Fab. ent. syst. suppl. 241. 2.

Capta in Agro Arquatensi.

2. CEROPALES HISTRIO. *Fab. ibid.* 186. 3.

Evania. Fab. ent. syst.

Evania albicincta. Rossi. fa. etr. 2. 157. 80. tab. 6. fig. 8.

Apud nos frequens.

3. CEROPALES SESSILIS, *Fab. ibid.* 187. 8.
Evania. Fab. ent. syst.
Microgaster sessilis, Latr. hist. des ins. 13. 190. 2.
 Habitat passim in Liguriâ.
- 4 CEROPALES PUNCTUM, *Fab. ibid.* 178. 8.
Spheg. Fab. mant. ins.
Evania. Fab. ent. syst.
Pompilus Punctum. Panzer. fasc. 85. *tab.* 12.
 Habitat passim. Fabricianæ descriptioni addo
 maculas frontales albas, interdum flavicantes.

XX. G. POMPILUS. (*Fab.*)

1. POMPILUS FUSCUS, ater, abdomine basi ferrugineo.
Fæm. — Pomp. fuscus. Fab. hist. Piez 189. 11.
Panz. fasc. 65. *tab.* 15.
 (Hoc fasciculum mihi deest et Panze-
 rianum synonymum sub fide D. Fa-
 bricii hic refero.)
Pomp. gibbus. Latr. hist. des insect.
t. 13. *p.* 280. *n.* 2.
Spheg fuscus. Ros. fn. etr. 2. 62. 813.

Schranck. 382. 773.

Villers ent. 3. 230. 28.

Sphex atra, levis, abdominis segmentis tribus antiquis subferrugineis?

Lin. fn. sv. 1652.

Mas. — *Pomp. gibbus*. *Fab. syst. piez.* 193. 27.

Panzer fasc. 77. tab. 13.

Sphex gibba. *Scop. ent. carn.* 296. 876.

Villers ent. 3. 236. 40.

Rossi. fn. etr. 2. 63. 816.

Ichneumon sessilis. *Fourc. e. p.* 417. 74.

A fæminâ differt alarum basi hyalinâ, staturâ minore, segmento tertio abdominali nigro anterioribusque duobus subtestaceis.

2. *POMPILUS VIATICUS*. *Fab. syst. piez.* 190. 12.

Aldrovandi de anim. ins. pag.

202. — 203. fig. 11.

Sphex rufo-fasciata *Degeer ap. Retz.* 65. 247.

Degeer. t. 2. p. 822. tab. 28.

f. b. (sub fide Retzii)

Sphex viatica *Scop. ent. carn.* 294. 780.

Sch. ins. aust. 382. 774.

Rossi. *fn. etr.* 2. 62. 814.

Ichneumon viaticus. *Fourc. ent. par.* 418. 74.

Ichneumon etc. *Geoff.* 2. 354. 74.

Pompilus fuscus. *Latr. hist. des insect.* t. 13.

p. 280. n. 11.

Quæ species sicut ac precedens in totâ Liguriâ quàm maximè obvia occurrit.

3. *POMPILUS BIFASCIATUS*. *Fab. syst. piez.* 193. 26.

Apud nos rarior.

4. *POMPILUS PULCHER*. *Fab. ibid.* 193. 29.

Sæpe variat pube argenteâ defluxâ, et cum *Pompilo nigro* confunditur.

5. *POMPILUS TEUTONUS*. *Fab. ibid.* 194. 34.

An potius *Larra*? In unico specimine meo, frons latè alba.

6. *POMPILUS RUFIPES*. *Fab. ibid.* 195. 37.

Variat punctis albis nonnullis sæpe obsoletis.

An *Sphecx variabilis*. *Rossi. fn. etr.* 2. 64. 821?

Apud nos rarus, in museo D. Hyeronimi Duratii.

7. *POMPILUS BIPUNCTATUS*. *Fab. ibid.* 195. 38.

Habitat passim in Liguriâ.

8. *POMPILUS EXALTATUS*. *Fab. ibid.* 195. 41.

Sphex albo-maculata *Schranck. ins.* 383. 775.

In Liguriâ hæud infrequens.

9. *POMPILUS PUNCTATUS*. *Nobis.*

Sphex quadripunctata *Fab. ent. syst.* 2. 219. 89.

Pepsis quadripunctata *Id. syst. piez.* 215. 39.

Pompilus octopunctatus. *Panzer. fasc.* 76. t. 17.

Jurine? (sub fide D. Panzeri.)

Pompilus quadripunctatus *Latr. hist. des ins. t.*

13. p. 282. n. 9.

Sphex vaga *Scop. ent. carn.* 295. 785?

Propè Genuam frequens. Quandoquidem maculæ abdominales numero variare videntur, cur ex ipso numero triviale depromitur nomen?

XXI. G. PELOPÆUS. (*Latr. Fab.*)

1. *PELOPÆUS SPIRIFEX*. *Fab.*

Mus. — *Pelopæus spirifex*, *Fab. syst. piez.*

202. 1.

Sphex, *Lin.*

Fam.

Fœm. — *Sphex spirifex*. *Rossi fn. etr.* 2.
61. 811. *tab.* 2. *fig.* 13.

In tota Liguriâ frequentissimus.

XXII. G. SPHEX. (*Lin. Fab. et Latr.*)

1. SPHEX SABULOSA. *Fab. syst. piez.* 205. 35.

Habitat passim in Liguriâ. De varietatibus ac
sexuum differentiis vide *Rossi fn. etr. et mantissa*.
Sphex profuga. *Scop. carn.* 293. an mas. *Sphegis*
sabulosæ ?

XXIII. G. PEPSIS. (*Fab. Latr.*)

1. PEPSIS ARENARIA. *Fab. syst. piez.* 207. 1.

Sphex arenaria id. ent. syst. 2. 199. 2.

Rossi fn. etr. 2 60. 809.

Sphex hirsuta. *Scop. ent. carn.* 292. 772.

Schr. ins. aust. 380. 769.

Sphex viatica. *Degeer apud Retzium.* 65. 249.

Habitat passim in Liguriâ, a sequente distincta
magnitudine, labio nigro, alisque obscuris.

2. PEPSIS LUTARIA. *Fab. ibid.* 208. 2.

Sphex lutaria. Id. ent. syst. 2. 199. 3.

Alæ Hyalinæ, margo sæpe albo ciliatus.

Habitat frequens cum præcedente.

3. *PEPSIS ARGENTATA*. *Fab. ibid.* 209. 9.

Sphex paludosa, *Rossi. fn. etr.* 2. 61. 812.

Propè Genuam frequens.

4. *PEPSIS FLAVIPENNIS*. *Fab. ibid.* 210. 13.

In Liguriâ præcedentibus rarior.

5. *PEPSIS FEMORATA*. *Fab. ibid.* 212. 20.

Apud nos rara. In museo *D. Hyeronimi Duratii*.

XXIV. G. ASTATA. (*Latr.*)

1. *ASTATA BOOPS*. *Nobis.*

Sphex boops. *Schrank. ins. aust.* 384. 777.

Rossi. fn. etr. mant. 1. 128. 284.

Astata abdominalis. *Latr. hist. des ins. t.* 13.

p. 297. *n.* 1.

Tiphia abdominalis. *Panz. f.* 13. *t.* 5. (*mas.*)

Larra pompiliformis. *Id. f.* 89. *t.* 13. (*fæm.*)

In Agro Arquatensi haud infrequens.

XXV. G. LARRA. (*Fab. Latr.*)

1. *LARRA ICHNEUMONIFORMIS*. *Fab. ibid.* 220. 4.

In Agro Albisolensi rara.

2. LARRA TRICOLOR. *Fab. ibid.* 221. 14.

Pompilus tricolor. *Id. ent. syst. sup.* 251. 33.

Coquebert illust. icon. 2. tab. 12. fig. 9.

Schranck. ins. aust. 383. 776.

Specimina habeo triplo minora. Long. 2. $\frac{1}{2}$ Lin.

Lat. 1. Lin.

3. LARRA NIGRA. Vide supra *Larra atrata*.

4. LARRA PICTA. *Latr.*

Crabro. *Panz.*

Pompilus pictus. *Fab. ibid.* 196. 44. (fæm.)

Pompilus guttatus. *Id. ibid.* 196. 45. (mas.)

In Agro Arquatensi frequens.

XXVI. G. BEMBEX. (*Fab.*)

1. BEMBEX ROSTRATA. *Fab. ibid.* 223. 5.

Apis, *Lin.*

Bembex rostrata. Latr. hist. des ins. 12. 300. 1.

Varietatem primam D. Latreillii cum secundâ
vidi in museo D. Hyeronimi Duratii, specimini-
bus captis propè Genuam in loco dicto la *Palmetta*.

XXVII. G. STIZUS. (*Latr.*)1. STIZUS INTEGER. *Latr.*

Bembex integra. Fab. ibid. 226. 18.

Habitat cum præcedente.

2. STIZUS RUFICORNIS. *Latr. hist. des ins.* 13. 305. 2.

Bembex ruficornis. Fab. ent. syst. 2. 252. 16.

Larra ruficornis, id. syst. piez. 221. 9. A Larris insectum nostras omnino distinctum.

Habitat passim, propè Genuam, valdè frequens.

3. STIZUS SINUATUS. *Latreille ibid.* 13. 305. 3.

Mellinus repandus. Panz. f. 33. t. 19. (*fæm.*)

In Agro Arquatensi rarus. Mas nondum mihi visus.

XXVIII. G. SCOLIA. (*Fab.*)1. SCOLIA FLAVIFRONS *Fab. ibid.* 240. 7.

Apud nos frequens.

2. SCOLIA SEX-MACULATA. *Fab. ibid.* 240. 8.

Habitat passim.

3. SCOLIA HÆMMORRHOIDALIS. *Fab. ibid.* 240. 9.

Apud nos rarissima. Semel capta propè Germaniam in loco dicto *Oh Regina*, D. Ludovico Marchelli.

4. SCOLIA TRIDENS. *Fab. ibid.* 242. 21.

Sphæx insubrica. *Scop. delic. fn. ins.* 2. 58.
tab. 22. *fig.* 1. *fæm.*

Sphæx fuciformis. *Scop. ibid.* 2. 59. *tab.* 22.
fig. 2. *mas.*

Scolia insubrica *Rossi fn. etr. mant. tab.* 8.
fig. J. *fæm.* *fig.* G. g. *mas.*

Habitat passim in Liguriâ.

5. SCOLIA BIFASCIATA. *Rossi ibid. fn. etr. mant. tab.* 8. *fig.* H. h. *mas.* - *fig.* L. i. *fæm.*

Sphæx quadricincta. *Scop. ibid.* 2. 62. *tab.* 2.
fig. 5. *fæm.*

Habitat cum præcedente, cui videtur affinis magnitudine macularumque varietate, distincta verum dignoscitur alis omnino obscuris, quæ in *Scolia tridente* basi contra flavescunt et apice tantum fuscunt. V. *Rossi mantissa*.

Scolia notata. *Fab. syst. piez.* 244. 31. *fæmina*.
haud dubio *Scolia bifasciata*.

6. *SCOLIA SIGNATA*. *Panzer. fasc. 62. tab. 13.*

A præcedente distincta. Variat sæpe fasciâ anteriore nigro impunctatâ. Maris anus tridentatus, fæminæ muticus. Apud nos rarior.

7. *SCOLIA SEX-PUNCTATA*. *Rossi fn. etr. tab. 8. fig. 1. mas. L. fæm. M.*

Sphex quadripunctata. Scop. delic. fn. insub. 2. 65. tab. 22. fig. 8.

Scolia quadripunctata. Fab. syst. piez. 245. 39.

Habitat passim, in tritico frequens.

Variat 1. vertice sæpe flavo maculato;

2. oculorum orbitâ flavâ;

3. maculis flavis abdominalibus, modò quatuor, modò sex, modò octo;

4. maculis integris anterioribus, sæpius lunatis.

8. *SCOLIA HORTORUM*. *Fab. syst. piez. 243. 24.*

Apud nos frequens.

XXIX. G. SAPYGA. (*Latr.*) — *G. Hellus*

(*Fab.*)

1. *SAPYGA PUNCTATA*. *Klug. monog. siric. germ. 61. 1.*

Fæm. -- *Hellus* 6 - punctatus. *Fab. syst.* 246. 1.

Sirex pacca. *Fab. ent.* 2. 129. 17.

Villers ent. 3. 131. 11.

Lin. ap. Gmel. 1. 2673. 16.

Scolia quinque Punctata. *Fab.* 2. 135. 27.

Sphex punctata. *Villers ent.* 3. 240. 51.

Lin. ap. Gmel. 1. 2737. 18.

Sapyga punctata. *Klug. mon. t.* 7. fig. 4.

Mas - *Hellus* sex-guttatus. *Fab. syst. piez.* 247. 4.

Scolia sex-guttata, *id. ent. syst.* 2. 235. 30.

Sapiga punctata. *Monog. tab.* 7. fig. 6.

Propè Genuam haud infrequens.

Mas, in meis speciminibus, maculam habet in vertice albam hamulumque anale bidentatum sæpe reconditum.

Miris varietas altera. *Klug. monog. tab.* 7. fig. 6, in Liguriâ nedum mihi visa.

XXX. G. ELIS. (*Fab.*)

1. *ELIS* INTERRUPTA. *Fab. ent. syst. piez.* 249.

Scolia interrupta. *Id. ent. syst.* 2. 236. 4.

Sphex canescens. Scop. *delic. fn. ins.* 2. 66.
tab. 22. *fig.* 8.

In Agro Albisoleni capta. In utroque sexu,
anus trispinosus.

2. *ELIS QUINQUE-CINCTA*. *Nobis*.

Scolia quinque-cincta. *Fab. syst. piez.* 243. 29.

In Agro Albisoleni rarior.

Ad hoc genus haud dubio revocanda. In utro-
que sexus anus trispinosus. Abdomen, in meis
speciminibus, nullomodo cyaneum, at absolute ni-
grum, fasciis abdominalibus repandis, exceptâ tan-
tùm anteriore. In reliquis omnino convenit fa-
bricianae descriptio.

In G. Elis, fortè enumeranda. *Scolia variegata*.
Fab. syst. piez. 241. 12. et *Coqueb. ill. icon.* 2. *tab.*
13. *fig.* 6.

XXXI. G. MYZINE. (Latr.)

1. *MYZINE SEX FASCIATA*. *Latr. hist. des ins. t.* 3. *p.* 269.

Scolia sex-fasciata. *Rossi mant.* 2. *t.* 3. *fig.* 8.

Variat fasciis abdominalibus interruptis,

Apud nos rara.

2. MYZINE CYLINDRICA. *Nobis.*

Elis cylindrica. *Fab. syst. piez.* 249. 5.

Scolia cylindrica. *id. ent. syst.* 2. 338. 8.

Sapyga cylindrica. *Panzer fasc.* 87. *tab.* 19.

In totâ Liguriâ, valdè frequens.

N. B. *G. MYZINE* a *G. ELIS* characteribus multiplicibus differt. Quoad instrumenta cibaria vide,
1.º *Fab. syst. piez.* 248. *G. Elis.*

2.º *Latr. hist. des ins.* t. 13. p. 269. *G. Myzine.*

Quoad differentias ex habitu desumptas

G. MYZINE - Corpus ferè lineare; abdominis segmenta, æqualia, ultimo spinoso, segmentumque ventrale ultimum hamulo recurvo munitum; alarum cellæ submarginales tres, intermediâ minore.

G. ELIS - Corpus elongatum, at nullomodo lineare; abdominis segmentum primum coarctatum: anus trispinosus absque hamulo recurvo; alarum cellæ submarginales tres, terminali minore

XXXII. G. CEPHUS. (Latr. Fab.)

1. CEPHUS IDOLON. *Nobis.*

Ichneumon idolon, *Rossi fn. etr. mant.* 2. *appendix p.* 110. *n.* 87. *tab.* 4. *fig.* 11.

Apud nos haud infrequens. Nempè hujusce generis. Variat sæpe thorace capiteque nigris, an distincta species?

2. CEPHUS PYGMEUS. *Fab. syst. piez.* 251.

Mas. - Sirex pygmeus. *Fab. ent. syst.* 2. 131. 24.

Lin. ap. Gmel. 1. 2674. 7.

Vill. ent. 3. 129. 6.

Astatus Pygmeus. *Klug monog.* 50. 2. t. 6.
fig. 3.

Fæm. - Astatus spinipes. *id. ib.* 51. 3. t. 6. *fig.* 4.

Banchus spinipes. *Panz. fasc.* 73. *fig.* 17.

In Tritico frequens.

3. CEPHUS ANALIS. *Nobis.*

Astatus analis. *Klug monog.* 54. 6. *tab.* 7. *fig.* 1.

In Liguriâ rarus.

Distincta species, præcedente major.

4. CEPHUS PHTHISCUS. *Fab. syst. piez.* 251. 5.

Semel captus in Agro Arquatensi.

In faeminâ anus videtur tridentatus. Dens intermedius in tubulum productus terebram obtegit. Segmentum dorsale primum maculâ notatur triangulare, albâ, membranaceâ, quam Cephus noster habet communem cum reliquis congeneribus.

XXXIII. G. TIPHIA.

1. TIPHIA FEMORATA. *Fab. syst. piez.* 242. 42.

Capta propè Genuam.

2. TIPHIA VILLOSA. *Fab. ibid.* 35. 22.

Sphex apiaria. *Scop. ent. carn.* 294. 781.

Habitat passim in Liguriâ.

4. TIPHIA TRIPUNCTATA. *Rossi fn. etr.* 2. 69. 831
tab. 9. fig. 10.

Panzer fasc. 47. *fig.* 20.

Habitat in Agro Arquatensi.

Instrumentis sedulò scrutatis, planè Tiphiam existimo hunc insectum, et a speciebus generis Myzine longè distinctum.

(G. *Vespa*. V. in ulterioribus fasciculis.)

XXXIV. G. POLISTES. (*Lat. Fab.*)

1. POLISTES GALLICA. *Fab. syst. piez.* 271. 8.

Habitat passim in Liguriâ.

2. POLISTES DYADEMA. *Lat. ann. du mus. d'hist. nat.*
tom. 1.er 4.eme cahier. pag. 292 et *hist. gén. des ins.*

13. 349. 2.

In speciminibus meis desunt lineæ flavæ frontales.

XXXV. G. EUMENES. (*Latr. Fab.*)

1. EUMENES COANGUSTATA. *Nobis.*

Eumenes petiolata ? *Fab. syst. piez.* 284. 1.

Vespa coangustata *Rossi fn. etr.* 2. 84. 863.
tab. 4. fig. 10. (fæm.)

Habitat passim in Liguriâ.

Marem nemo descripsit. Antennæ nigræ, subtus flavæ. Caput nigrum, clypeo maculâque elevatâ flavis. Thorax niger, anticè fasciâ latâ flavâ posticè emarginatâ, puncto calloso ante alas, lineâ transversâ loco scutelli, lineisque duabus marginalibus in extremo scutello ferrugineis. Abdomen,

petiolo nigro cujus margine posticè lateribusque ferrugineis, segmento secundo anticè nigro maculis duabus ferrugineis, posticè flavo, tertio supra flavo, 4.º et 5.º flavis nigro anticè tripunctatis, reliquis nigris; segmentis ventralibus, excepto petiolo, nigris, flavo marginatis, fasciis flavis sinuatis. Pedes, femoribus nigris apice ferrugineis, tibiis tarsisque ferrugineis. -- Long. 11. Lin. Lat. 2. $\frac{1}{2}$ Lin.

2. EUMENES COARCTATA. *Fab. syst. piez.* 287. 9.

Habitat passim in Liguriâ.

Variat maculis scutelli, et petioli.

Var.^{as} 1.^a In scutello linea unica transversa flava;

Petiolum flavo bipunctatum, margine postico flavo. Segmentum secundum flavo bipunctatum, fasciâ posticè marginali flavâ, medio emarginatâ.

Var.^{as} 2.^a In scutello linea transversa punctaque duo anteriora flava. Reliqua uti et in præcedente.

Var.^{as} 3.^a Scutellum ut in varietate secundâ. Petiolum impunctatum, flavo marginatum.

Var.^{as} 4.^a Scutellum quinque-punctatum, 2. 1. 2. Reliqua ut in varietate primâ.

Var.^{as} 5.^a Scutellum ut in varietate primâ. Petiolum ut in varietate tertiâ etc. etc. etc.

Vespas Dumetorum, *Pedunculata*, *Arbustorum Panzeri* ad hanc speciem suspicor revocandas.

XXXVI. G. RYGCHIUM. (Mihi.)

An ex unicâ specie novum genus efformem, nullomodo mihi dubium exoritur, cum diu et diligenter in observandis characteribus incubuerim. Typum sit G. Rygchium *Vespa oculata*. *Fab. syst. piez.* 260. 34. Novum genus ad vesparias rostratas amandetur, et medium habeatur inter G. Synagris, et G. Eumenes. Ab Odyneris longè distat, ut melius infra patebit.

Caput ut in reliquis vespariis, clypeo nullomodo emarginato, a apice acuto.

Mandibulæ elongatæ, in rostrum ferè productæ, subtrigonæ, extus striatæ, intus serratæ, longitudine capitis.

Palpi quatuor inæquales.

Maxillares paulò breviores, filiformes, sex articulati, in maxillarum flexû inferti, articulis 1.º 2.º 3.º majoribus, reliquis minimis vix conspicuis.

Labiales filiformes, labii basi adnati, quadriarticulati, articulo 1.º longiore, 2.º et 3.º subæqualibus, 4.º brevissimo.

Maxillæ corneæ, infractæ, ultra mandibulas porrectæ. Pars basilaris glabra, brevior, rigidior, latior, intus concava, mentum involvens. Pars apicalis, mollior, duplò longior, tenuis, linearis, intus concava, labium recipiens, extus pilosa.

Mentum breve, corneum, trigonum, apice acutum.

Labium trifidum, membranaceum, tenue, elongatum, ultra maxillas porrectum: divisione intermediâ longiore, lineari, apice bifidâ, appendicibus elongatis.

Labrum superius reconditum, aut nullum, aut in specimine mortuo inconspicuum.

Rygchia, capite magno, vix triangulare. Oculis

magnis, lateralibus, reniformibus. Antennis in foveâ medii frontis insertis; in fæminis 12-articulatis, articulis subcylindricis, 1.º majore, 2.º brevissimo, reliquis subæqualibus, 12.º breve rotundato; in maribus antennis 13-articulatis, articulis 12 anterioribus ut in fæminis, ultimo uncinato. Thorace rotundato, anticè posticèque truncato, lobo antico conspicuo, lobo scutellari supra complanato, lineisque transversalibus sæpius excavato. Abdomine subsessile, ovato, apice acuto, 7.-annulato; segmento 1.º magno, 2.º maximo campanulato, posteriores interdum involvente, reliquis graduatim decrescenibus; aculeo recondito, in fæminis validissimo. Alis inæqualibus, superioribus plicatis, longioribus. Pedibus brevibus, validis.

1. *RYGCHIUM EUROPÆUM*, ferrugineum, abdominis segmento secundo nigro, maculâ utrinque luteâ.

Vespa Oculata. Fab. ent. syst. 2. 265. 43.

Id. syst. piez. 260. 34.

Habitat in totâ Liguriâ, in parte littorali frequentior.

Long.

Long. 7. Lin. Lat. 2. Lin.

Corpus glabrum, punctatissimum, punctis minutis excavatis.

Fœmina. - Caput ferrugineum, antennis concoloribus, clypeo maculâque inter antennis dilutioribus, oculis stemmatibusque tribus nigris. Thorax, lobo antico, pectore, scutelloque ferrugineis; lobo medio nigro; scutello lineâ transversali unicâ exarato. Abdomen, segmento 1.º ferrugineo, 2.º supra nigro, maculâ utrinque flavâ, subtus ferrugineo, reliquis ferrugineis. Pedes ferruginei. Alæ superiores basi flavescentes, apice nigræ, posteriores ferè hyalinæ.

Variat colore ferrugineo segmentorum posteriorum saturatissimo, ac interdum absolutè nigro. *Mas*. - Fœminæ similis, differt clypeo maculâque frontali flavis, segmentisque posterioribus utrinque flavo notatis.

Nomen genericum RYCHUM e rostello mandibulis efformato.

XXXVII. G. ODYNERUS. (*Latr.*)*Divisio 1.^a antennæ apice crassiores*1. ODYNERUS AUCTUS. *Latr.**Vespa aucta. Fab. syst. piez. 267. 4.**Panzer. fasc. 81. fig. 6.*

In totâ Liguriâ frequens.

Variat ano vel mutico, vel bispinoso, fasciâ-
que primâ abdominali integrâ.2. ODYNERUS DANTICI. *Latr.**Vespa dantici. Rossi. fn. etr. 2. 89. 876. tab.**6. fig. 6.*

Habitat passim in Liguriâ.

Cum bonâ veniâ D. Fabricii a præcedente
omnino distincta fasciâ secundâ abdominis utrin-
que reflexâ.Multæ et variæ hujusce divisionis species in
agro ligustico passim occurrentes, sed cum affini-
bus sæpe confusæ, vel contra, propter fortui-
tam differentiam, haud ritè secretæ, ultiores des-
criptiones repetunt. In posterioribus fasciculis cum
G. Vespa hanc Odynerorum divisionem accura-

pertractabo, et specierum jam auctoribus editarum synonymis explanatis, nonnullas meo iudicio novas fortè traditurus, nil in Piezatorum classe desideratum relinquere conabor.

Divisio 2.^a. Antennæ apice tenues ac convolutæ.

3. ODYNERUS SPINIPES. *Latr.*

Vespa spinipes. Fab. syst. piez. 263. 54. (Mas.)

Vespa sex fasciata. Fab. ibid. 263. 55. (Fæm.)

Mas differt capite nigro, labio, maculâ lineari inter antennis, antennis subtus flavis, pedibus intermediis denticulatis.

Fæmina, capite nigro immaculato, antennis concoloribus, pedibus simplicibus. Variat rarò labio flavo.

4. ODYNERUS BIGLUMIS. *Fab. ibid. 264. 63.*

Apud nos rarior.

In meo specimine, anus bispinosus, marisque genitalia exserta. Spinæ anales uncinulis adnatæ penem involventibus, quod sæpe in *Vespariis* occurrit.

XXXVIII. G. CELONITES. (*Latr. Fab.*)

Deest apud D. Fabricium hujusce generis character essentialis, quem egomet fortè primus hîc refero, post repetitas accuratissimasque observationes.

Mandibulæ arcuatæ, edentulæ, apice obliquè truncatæ.

Maxillæ rectæ, basi cornæ, apice membranaceæ. Pars basilaris cornea, longior, mentum involvit. Pars apicalis membranacea, brevior, rotundata, ad labii extremitatem non accedit.

Palpi maxillares filiformes, 4-articulati, articulis subæqualibus, in maxillæ sinu inserti.

Labiales filiformes, 3-articulati, articulo 1.º longiore.

Mentum rectum, apice integrum.

Labium dilatatum, apice integrum, utrinquè sursùs reflexum, canalem constituens, linguamque recipiens.

Lingua cum bonâ veniâ D. Fabricii conspicua, simplex, porrecta, linearis, atque labio duplò longior.

I. CELONITES APIFORMIS. *Fab. ibid.* 292. 1.

In Liguriâ rara. In museo D. Hyeronimi Duratii.

XXXIX. G. NYSSON. (*Latr.*)

I. NYSSON TRIMACULATUS. *Latr. hist. des ins. t.*

13. p. 306. n. 2.

Mas. - Oxybelus interruptus. *Fab. syst. piez.* 316. 1.

Mellinus interruptus. *id. ent. syst. sup.* 266. 4.

Crabro trimaculatus. *Panz. f.* 51. t. 13.

Mellinus dissectus. *id. fasc.* 77. tab. 18.

Fæm. - Crabro trimaculatus. *id. f.* 78. t. 7.

Nysson maculatus. *ibid. t.* 13. p. 306. n. 4.

Habitat propè Genuam:

Pompilus maculatus. *Fab. syst. piez.* 166. 42.

an fæmina? Specimina mea cum descriptione D.

Fabricii non conveniunt.

Variat rarò fæmina segmento primo abdominis nigro concolore, ac punctis duobus posterioribus in fasciam coeuntibus.

Nysson interruptus Latr. *hist. des ins. tab.* 13.

pag. 306. n. 3.

Pompilus guttatus ad Larras pertinet.

XL. G. OXYBELUS. (Latr. Fab.)

1. *OXYBELUS MUCRONATUS.* *Fab. syst. piez.* 318. 5.

Latr. hist. des ins. t. 13.

p. 308, n. 3.

Variat sæpe thorace immaculato.

Oxybelus tridens *Fab. syst. piez.* 3. 18. 6.

Crabro tridens. *id. ent. syst. suppl.* 270. 24.

Nomada punctata *Ent. syst.* 2. 346. 3.

A *Crabrone tridente.* *Fab. syst. piez.* 313. 23.

ad *Stizos* fortè amandando, species omnino distincta.

Habitat passim in Liguriâ. Mediâ æstate frequens in floribus umbellatis.

XLI. G. GORYTES. (Latr.)

1. *GORYTES CINCTUS.* *Latr. hist. des ins. t.* 13. p;

308. 1.

Mellinus quinque cinctus. *Fab. syst. piez.* 299. 11.

Habitat passim, haud infrequens.

Variat faciis sex flavis.

2. GORYTES QUADRIFASCIATUS. *Fab. syst. piez.* 298. 5.

Habitat in Agro Arquatensi.

A præcedente distinctus, staturâ majore, clypeo flavo, apice nigro, fronte nigrâ, punctis duobus sub alis, fasciis abdominalibus ejusdem coloris quatuor continuis, primâ repandâ, secundâ latè emarginatâ, reliquis simplicibus.

3. GORYTES ARPACTUS. *Nobis.*

Mellinus arpactus. *Fab. syst. piez.* 300. 12.

Hujusce generis mihi videtur. In Liguriâ rarus.

XLII. G. MELLINUS. (*Fab.*)

1. MELLINUS DISSECTUS *Panzer. fasc.* 80. *fig.* 18.

In Agro Arquatensi haud infrequens.

A *Mellino dissecto*. *Panzer. fasc.* 77. *fig.* 18.
distinctus etiam genericis characteribus. Specimina nostra cum Panzerianâ descriptione omnino conveniunt.

2. MELLINUS ARVENSIS. *Fab. syst. piez.* 299. 10.

Vespa, *Lin.*

In totâ Liguriâ frequens.

Ad hoc genus revocentur species aliæ adhuc
haud ritè notæ, auctoribus aut prætermisæ, aut
confusè descriptæ, et in ulterioribus fasciculis
largius illustrandæ.

XLIII. G. PSEN. (*Latr.*)

1. PSEN ATER. *Latr. hist. des ins. t. 3. p. 310. n. 1.*

Pelopæus ater. *Fab. syst. piez.* 204. 10.

Sphex atra, *id. ent. syst. suppl.* 244. 28.

Habitat in Liguriâ frequens.

Variat magnitudine.

Specimina majora. *Long. 5. Lin.*

minora *Long. 3. Lin.*

An sexûs differentia?

2. PSEN PALLIPES, niger, corpore subtus pedibus-
que ferrugineis.

Fæm. - Sphex pallipes. *Panzer. fasc. 52. fig. 22.*

Mas. - Sphex atra. *Panzer. fasc. 72. fig. 7.*

Polepæus

Pelopæus compressicornis, *F. s. piez.* 204. 11.

Habitat propè Genuam, haud infrequens.

Variat 1.º magnitudine, uti et præcedens.

2.º Pedibus nigris, tarsis pallidis.

tibiis pallidis, tarsis

concoloribus.

ferrugineis, femoribus pos-

ticis nigris.

femoribus conco-

loribus, excepto fe-

more antico nigro.

Mas antennis dignoscitur. In fœminâ antennæ breviores 11-articulatæ, apice clavatæ, supra nigrae, subtus aut pallidæ, aut flavæ. In mare contra antennæ longiores, filiformes, intus serratæ, articulis minus coarctatis, articulo primo sæpe flavo, reliquis ferrugineis, apice nigro.

XLIV G. PHILANTHUS. (*Fab. Latr.*)

I. PHILANTHUS APIVORUS; *Latr. hist. des ins.* t. 13.

314 2.

15

Id. hist. des fourmis pl.

12. fig. 2:

Vespa fasciata. <i>Fourcroi ent.</i>	} De hoc syno-
<i>paris. 433. 4.</i>	
La Guêpe etc. <i>Geoff. ins. des</i>	} nimo multa
<i>env. de Paris.</i>	
	} mihi perma-
	} nent dubia.

Crabro androgynus. *Rossi. mant. 1. 338. 306.*

Philanthus pictus. Panzer. fasc. 47. tab. 23.

In Liguriâ haud infrequens. Animalculum alve-
ariis infestissimum *V. Latr. hist. des fourmis.*

XLV. G. CERCERIS. (*Latr.*)

1. CERCERIS AURITA. *Latr. hist. des ins. t. 13. p.*

315. n. 1.

Fæmina. -- Philanthus auritus. Fab. syst. piez.

301. 2.

Id. ent. syst. suppl. 268. 1. 2.

Philanthus lætus. Panzer. fasc. 63.

tab. 11.

Specimina nostra cum D. Fabricii atque D. Latreillii
accuratissimis descriptionibus perfectè conveniunt.

Variat aliquando carinâ frontali, punctisque duobus verticabilus flavis, maculis duabus flavis lobi antici thoracis in fasciam coalitis, scutello sex maculato, staturâque paulò majore.

Mas. - *Philanthus lætus* *Fab. syst. piez.* 305. 18.

A mare speciei sequentis differt, staturâ majore, maculis duabus flavis sub lineâ scutellari, segmentoque anteriore flavo bipunctato.

2. *CERCERIS FASCIATA. Nobis.*

Cerceris quadricincta. Latr. ibid. t. 13. p. 136.

n. 2.

Fœmina. - *Philanthus quadricinctus. Panzer fasc.*

62. tab. 16.

Mas. --- *Philanthus quinquecinctus. Fab. syst.*

piez. 364. 15.

Id. ent. syst. 2. 291. 9.

Panzer fasc. 63. tab. 12.

Habitat cum præcedente frequentissima in totâ Liguriâ.

3. *CERCERIS EMARGINATA. Latr. ibid. t. 13. pag. 317.*

Fœm. -- *Philanthus emarginatus. Panz. fasc. 63.*

tab. 19.

15 *

Variat. 1.º *Capite*, carinâ frontali ut in *Cer-ceri auritâ* conspicuâ, aliquando omnino obsoletâ: fronte cum labio flavâ, aut nigrâ maculis duabus flavis, labio flavo margine nigro.

2. *Thorace* interdum immaculato; punctis duobus flavis in lobo antico: lineâ scutellari sæpe flavâ; maculis duabus sub scutello concoloribus.

3. *Abdomine*, segmenti 3.ⁱⁱ emarginaturâ latâ ac rotundatâ, modò triangulâri, modò ferè pentagonâ, rariùs vix conspicuâ et ad instar puncti.

Mas. - *Philanthus sabulosus*. *Panzer fasc.* 63. t. 13.

Variat 1.º *Thorace* quandoque immaculato, quandoque punctis duobus notato in lobo antico, lineâque scutellari flavâ.

2.º *Abdomine*, segmenti 3.ⁱⁱ fasciâ nullomodo emarginatâ; emarginaturâ ut in fæmina variabili; segmentorum posteriorum fasciis modò latè emarginatis, modò interruptis, modò obsoletis.

In totâ Liguriâ frequens.

Varietatem thorace immaculato, segmentis tertii emarginaturâ latè rotundatâ, segmento quarto immaculato, reliquis posterioribus fasciis interrump-

ptis, repræsentavit D. Panzer *fasc. 47. tab. 24.* sub nomine *Philanthi semicincti*.

Philanthus Trifidus. *Fab. syst. piez. 305. 17.* fortè ad hanc speciem amandandus.

4. CERCERIS INTERRUPTA. *Nobis*.

Fæmina. - *Philanthus interruptus*. *Panzer fasc. 63. tab. 17.*

Philanthus ruficornis. *Fab. syst. piez. 306. 20.*

Variat labio ad instar cornu erecto.

Philanthus labiatus. *Fab. syst. piez. 303.*

Panzer fasc. 63. tab. 16.

Crabro labiatus. *Fab. ent. syst. 2. 296. 11.*

Mas. - *Philanthus rufipes*. *Fab. ent. syst. 2. 290. 4.*

Id. syst. piez. 303. 9.

Habitat cum præcedentibus, rarior. Variat fasciis posterioribus, modò integris, modò interruptis.

5. CERCERIS ORNATA. *Latr. ibid. t. 13. p. 317. n. 3.*

Fæmina nondum descripta. Antennæ nigre, subtus ferrugineæ, articulo primo flavo. Caput nigrum, fronte concolore, pube argenteâ, mandibulis basi ferrugineis, apice saturatoribus. Tho-

rax immaculatus. Variat lineâ scutellari albidâ, etiam aliquando interruptâ Abdomen nigrum punctatissimum, segmentis 3.º et 5.º utrinque albido maculatis, maculis marginalibus triangularibus, segmento ultimo retuso. Pedes albidi, femoribus nigris.

Variat sæpe tarsi postici nigris.

Mas - *Philanthus ornatus*. *Fab. syst. piez.* 304. 11.

id. ent. syst. 2. 190. 6.

Panzer fasc. 63. *tab.* 10.

Segmentum anale bispinosum. Abdomen septem annulatum. Haud dubio mas.

Ad hanc speciem mihi videntur amandandi...

1.º *Philanthus sex punctatus*. *Fab. syst. p.* 304. 14.

Id. ent. syst. 2. 291. 8.

An maris varietas?

2.º *Philanthus* 5. *Maculatus*. *Fab. syst. p.* 306. 23.

Id. ent. syst. 2. 292. 12.

An foeminae varietas?

3.º *Philanthus hortorum*. *Panzer fasc.* 63. *fig.* 9.

Certè mas, an potius cum *Cerceri* emarginatâ conferendus?

4.º *Cerceris* altera, foemina, propè Genuam capta.

Long. 4. $\frac{1}{2}$ Lin. Lat. $\frac{2}{3}$ Lin.

Caput, antennæ, thoraxque ut in *Cerceri ornata* foemina. Abdominis segmentum 1.um immaculatum, 2.um nigrum maculis tribus albidis 1. 2. maculâ anteriore bilobâ, 3.um albidum medio maculâ nigrâ rotundatâ, 4.um nigrum albido marginatum fasciâ marginali sæpius interruptâ, segmenta posteriora nigra. Pedes flavi, femoribus ferrugineis.

An *Cerceris* nostras foemina potius *Philanthi hortorum* atque distincta species? Hæ dubia peritioribus cutomologis perscrutanda derelinquo.

Siquidem hujusce generis specimina innumeras præbent varietates, ac in utroque sexu sæpe invenimus differentias investigatorem decipientes, describere singulæ speciei constantiores characteres, supervacuum non habeo. Hac de causâ.

In *Cerceri aurtâ* - Antennæ supra nigræ in totâ longitudine; abdominis segmenta flavo fasciata, fasciis subæqualibus; scutellum, lineâ maculisque duabus flavis.

In *Cerceri fasciatâ* - Antennæ supra nigræ in totâ longitudine; segmenta flavo fasciata, excepto semper segmento antico; scutellum, lineâ flavâ absque maculis.

In *Cerceri emarginatâ* - Antennæ ut in præcedentibus; abdomen, segmento primo immaculato, secundo fasciâ flavâ utrinque abbreviatâ, tertio fasciâ flavâ medio emarginatâ.

In *Cerceri interruptâ* - Antennæ rufæ aliquando supra medio nigræ; segmenta omnia flavo fasciata, fasciis sæpius interruptis; scutellum, lineâ unicâ flavâ.

In *Cerceri ornatâ* - Antennæ, ut in præcedentibus; abdomen, segmento quarto semper immaculato, reliquorum maculis albidis; pedes flavi, femoribus nigris.

Si *Cerceris hortorum*, ut valdè suspicor, ceu distincta species admittitur, ejus peculiare characteres habeantur. . . .

Cerceris hortorum, Abdomen, segmento 2. 3. 4. et 5.º albidis maculatis; pedes flavi, femoribus ferrugineis.

XLVII. G. CRABRO. (*Fab.*)

Divisio prima. Pedibus æqualibus.

CRABRO LITURATUS. *Nobis.*

Fæmina. - Crabro lituratus. *Panzer fasc. 90. t. 13.*

Variat sæpe apud nos maculis duabus subscutellaribus nullis.

Mas. - Crabro zonatus. *Panzer fasc. 46. tab. 7.*

Crabro *leskii*. *Lin. ibid. 2766. 129?*

A tabulâ Panzeri, specimina mea differunt abdomine tantum sex fasciato.

Habitat frequens in Agro Arquatensi.

2. CRABRO CINCTUS. *Mihl.*

Habitat frequens in totâ Liguriâ.

Mas--Crabro sexcinctus. Fab. syst. piez. 309. 10.

Id. ent. syst. 2. 295. 9.

Panzer fasc. 64. t. 13.

Fœmina fortè nedum descripta. Longa. 4. Lin.

Lata. 1. Lin. Antennæ basi flavæ, apice ferruginæ. Caput nigrum, immaculatum, clypeo pube argenteâ oblecto. Thorax niger, lineâ marginali anticâ, puncto ante alas, maculâque scutellari latâ flavis. Abdomen nigrum, fasciis quinque flavis. Corpus subtus nigrum, segmento secundo abdominali majore, medio maculâ flavâ quadratâ notato. Pedes flavi, femoribus maculâ basilari nigrâ. An *Crabro cephalotes. Fab. hist. piez. 308. 5. et. Panzer fasc. 62. tab. 16?*

Variat maculâ abdominali sæpius bipartitâ.

fasciis flavis anterioribus interruptis.

3. CRABRO SINUATUS. *Fab. syst. piez. 309. 12.*

Fœmina: -- Crabro sinuatus. *Fab. ibid.*

Specimina mea sæpe differunt fasciâ secundi segmenti latè interruptâ.

Mas. - Crabro serripes. *Panzer fasc. 46. tab. 8.*

Crabro mediatus. *Fab. syst. piez. 312. 20.*

Habitat in Agro Arquatensi.

4. CRABRO VAGUS. *Fab. syst. piez. 313. 22.* - (*Fœm.*)

Apud nos frequens.

Mas differt maculis duabus parvis in lobo antico thoracis, scutello immaculato, abdominis fasciis interruptis maculisque albidis.

Variat maculis quatuor posterioribus obsoletis.

5. CRABRO LEUCOSTOMA. *Panzer fasc. 15. tab. 24.*

In Liguriâ rarior.

Specimen unicum in Agro Arquatensi captum cum descriptione D. Panzeri convenit, et a *Crabrone leucostoma*. *Fab.* ad *Pemphredones* amandando, omnino videtur distinctum.

Vespa leucostoma, *Lin.* mihi adhuc species dubia.

Divisio secunda. Pedibus anticis dilatatis.

6. CRABRO CLYPEATUS. *Fab. syst. piez. 312. 18.*

Latr. hist. des ins. t. 13. pag.

323. n. 2.

Sphex, Lin.

Crabro vexillatus. Panzer. fasc. 4. tab. 5.

Mas, in totâ Liguriâ, valdè frequens. Fæmina mihi haud ritè nota.

7. *CRABRO SCUTATUS. Fab. ibid. 312. 19.*

Panzer. fasc. 5. tab. 22. 23.

Fæmina propè Genuam capta. Mas nondum mihi visus.

XLVII. G. PEMPHREDON. (*Latr. Fab.*)

1. *PEMPHREDON LUGUBRIS. Fab. syst. pîez. 314. 2.*

Latr. hist. des ins. t. 13.

p. 225.

id. gén. ins. tab. 13. fig. 40.

Crabro unicolor. Panzer fasc. 5. tab. 4. (Sphex in descriptione.)

In totâ Liguriâ frequens.

Variat aliquando tarsis fusco-ferrugineis.

2. PEMPHREDON LEUCOSTOMA. *Fab. syst. piez.* 314. 1.

id. ent. syst. 2. 301. 47.

Habitat in Liguriâ frequens.

3. PEMPHREDON GENICULATUS. *Fab. syst. piez.* 315. 6.

id. ent. syst. 2. 301. 28.

Apud nos haud infrequens.

In meis speciminibus, thorax immaculatus, pilis tantum fasciculati, argenteo colore, in lobo antico dissiti, maculas simulant; tarsi sæpe flavi.

XLVIII. G. PROSOPIS. (*Fab.*) --- G. HYLEUS.

(*Latr.*)

Antequam andrenetarum familiam aggrediâr, quœnam sit via singula genera discernendi mihi liceat monstrare. Quandoque habitûs corporis falsâ imagine deceptus, insectorum species moribus remotissimas, in eodem globo, et etiam sub eodem nomine, festinus scrutator confundere solet.

Quandoque differentie contra leves aut mendaces marem separant a propriâ ipsius fræminâ, ut conjux alter alterum quœrit disjunctum, cum aliis so-

ciatum, et diverso tandem nomine quasi personatum. Nec sufficiunt maxillæ cum labio inflexæ, si peculiaris forma, et palporum, et maxillarum, et labii divisionum, et mandibularum nobis effugiat inexplorata: nec alæ planæ, si prætermisso cellarum numero: nec antennarum articuli, si neglectis sexualibus differentiis: nec etiam toti corporis habitus, quod in hac familiâ fallax, varians, signisque incertis Andrenetarum species cum Apiariis in unum miscet atque confundit. Omnibus prædictis characteribus labor est impendendus, at præsertim cibaria instrumenta, divisionum præbent tuta fundamenta et adeo firma ut sola in casu nostro adhibeantur.

Andrenetarum instrumenta cibaria.

Mandibulæ arcuatæ, acutæ, edentulæ.

Palpi filiformes, articulis subæqualibus. *Maxillares* sex-articulati. *Labiales* quadri-articulati, longiores.

Maxillæ simplices, inflexæ.

Mentum cum labio inflexum, apice emarginatum.

Labium trifidum, divisionibus lateralibus tenuibus, divisione intermediâ latiore, vix longiore.

Mandibularum, palporum, maxillarum, et menti ferè constans videtur forma, solum labium diversimodè variat, et genericos characteres exhibet validissimos. Reliqua signa ex habitu desumpta ad generum subdivisiones amandantur.

Generum Andrenetarum familiam componentium character essentialis e labii formâ.

G PROSOPIS. -- Labii divisio intermedia ferè hexagona, angulis lateralibus retusis, margine exteriori aut integro, aut tenuissimè laciniato; divisiones laterales, paulò breviores, lineares, tenuissimæ.

G. HYLÆUS. --- Labii divisio intermedia apice ferè triangularis, margine exteriori latiore, integro; divisiones laterales: tenues, lineares.

G. COLLETES. -- Labii divisio intermedia cordata, margine exteriori profundè emar-

ginato; divisiones laterales, lineares, apice crassiores, longitudine intermediam divisionem æquant.

G. ANDRENA. -- Labii divisio intermedia triangularis, basi latior, apice acuta: laterales divisiones breviores, tenuissimæ, lineares.

Quo ultimo in genere varicæ cadunt subdivisiones, propter labii maxillarumque longitudinem, antennarum articulum primum, et pedum posteriorum formam. --- V. *G. Halictus* et *G. Sphæcodes*. *Latr.*

G. Dasypoda. *Latr. Fab.* et *G. Nomia*. *Latr.* ab Andrenetis, et etiam a *Platy glossatis* distrahan-
tur, quòd labii divisionem intermediam in prædictis generibus videmus arctam, linearem, longè productam, capite multo longiorem, et *Apiariis* adnumerentur, *Ceratinis* affines:

G. Prosopis characteres ex habitu desumpti.

Antennæ 13-articulatæ in maribus, 12-articulatæ in fæminis, post articulum primum
infractæ

infractæ, articulo prædicto tertiam antennarum partem equante, 2.º minimo, reliquis coarctatis, gradatim crescentibus, ultimo in maribus sæpe uncinato.

Caput vertice brevissimo, oculis lateralibus ovatis, ore semper inferius converso, clypeo plano, trapezoideo, ac cum fronte in eadem superficie; labio superiore vix recondito, rotundato, margine integro.

Thorax lobo antico distincto, sed tenuissimo, medio ovato, ultimo ferè cylindrico [posticè retuso, pleuris complanatis.

Abdomen elongatum at nullomodo lineare, supra convexum, subtus planum, 7 - Annulatum in maribus, 6 - Annulatum in fœminis, segmentis posterioribus paulò incurvis.

Pedes breves, tarsis quinque-articulatis.

Alæ planæ, subæquales, in anterioribus cellæ tres submarginales.

Corpus glabrum, subtus planum. Mores ignoti. Animalcula cimicem olentia, in umbellatis mediâ ætate frequentia. Sexus alter aliquando maculis frontalibus dignoscitur.

1. PROSOPIS BIPUNCTATA. *Fab. syst. piez.* 195.8. (*Fæm.*)Mellinus bipunctatus. *Id. ent. syst. sup.* 265.1. (*fæm.*)

Habitat apud nos frequens.

Mas a *fæminâ* differt, maculis frontalibus clypeoque concolore connatis, margine anteriore thoracis pedibusque nigris.

Variat aliquando maculis abdominalibus in fasciam coeuntibus.

Prosopis frontalis. *Fab. syst. piez.* 296. 14.2. PROSOPIS VARIEGATA. *Fab. syst. piez.* 295. 9.Mellinus variegatus. *Id. ent. syst. suppl.* 265. 2.Prosopis colorata. *Panzer fasc.* 89. tab. 14.Hylæus albipes. *Latr. hist. des ins. tom.* 13.

p. 361. n. 3.

Habitat passim in Liguriâ, mediâ œstate frequens in umbellatis.

3. PROSOPIS ANNULATA. *Fab. syst. piez.* 293. 1.

Apis annulata. (*Lin. fn. svec.* 1706.) *Villers*
ent. 3. 297. 26.

Hyleus annulatus. *Fab. ent. syst.* 2. 305. 9.

Latr. hist. des ins. t. 13. p. 360.

*n. 1. (Varietates a. b. c.
apud nos pariter oc-
currunt)*

Mas. - Sphex annulata. Panzer fasc. 53. tab. 1:

Sphex signata. Id. fasc. 53. tab. 8.

Vespa minuta. Rossi fn. etr. 2. 89. 877.

Fæm. - Prosopis nigrita. Fab. syst. piez. 296. 12.

Mellinus nigrita. Id. ent. syst. sup. 267. 9.

Habitat passim in totâ Liguriâ.

4. PROSOPIS VARIANS. Nobis.

Mas. - Mellinus labiatus. Fab. en. syst. sup. 207. 7:

Prosopis labiata. Id. syst. piez. 295. 12.

Hyleus dilatatus. Latr. hist. des ins. t. 3. p. 364. 2.

Fabricianæ descriptioni addo, antennarum articulum primum crassissimum intus productum, ferè spinosum, corpus pilis brevissimis adpersum.

Variat pedibus nigris, tarsis modò albis, modò flavis.

Fæm. - Prosopis atrata. Fab. syst. piez. 295. 10.

Propè Genuam haud infrequens.

XLIX. G. HYLEUS.

Characteres secundanei ex habitu desumpti.

Antennæ -- filiformes, articulis subœqualibus parum coarclatis, ultimo in maribus incrassato.

Caput -- planum, oculis ovatis lateralibus, clypeo transverso paulò emarginato, et cum fronte in alterâ superficie: labio superiore, conspicuo, rotundato, gibboso atque cum clypeo in alterâ superficie.

Thorax -- lobo antico lateraliter solummodo conspicuo, medio ovato, postico gibboso.

Abdomen -- lineare, segmentis posterioribus magis dilatatis.

Pedes -- validi.

Alæ -- planæ, inœquales: anteriores, cellis tribus sub marginalibus: posteriores breviores.

1. HYLEUS ALBIPES. *Fab. ent. syst.* 2. 306. 13.

Apis albipes. *Id. mant. ins.* 1. 306. 92.

Prosopis albipes. *Id. syst. piez.* 294. 4.

Hyleus albipes. *Panzer fasc. 7. tab. 5. (Fæm.)*

Hyleus abdominalis. *Id. fasc. 53. tab. 18. (Mas.)*

Habitat passim in Liguriâ.

Mas differt, clypeo nigro maculâ rubrâ, labro rubro, abdominis segmento secundo tertioque rufis, maculâ nigrâ medio notatis, staturâ dimidio minore.

Variat 1.º geniculis flavis.

2.º femoribus omnino flavis.

2. *HYLEUS CYLINDRICUS*. *Fab. syst. piez. 319. 1.*

Hyleus annulatus. *Panzer fasc. 55. tab. 3.*

In Agro Arquatensi captus.

Fæmina major, clypeo toto nigro.

Variat 1.º pedibus omnino albis.

Hyleus cylindricus. *Panzer fasc. 55. tab. 2.*

2.º Segmentorum fasciis marginalibus obsoletis.

Hyleus flavipes. *Fab. syst. piez. 321. f.*

3.º segmento 1.º rubro.

Hyleus interruptus. *Panzer fasc. 55. tab. 11.*

3. *HYLEUS MORIO*. *Fab. syst. piez. 321. 8.*

Coq. dec. 1. tab. 6. fig. 50.

Apud nos frequens.

An hujus generis? an potius *Andrena* mas?

L. G. COLLETES. (*Latr.*)

(De characteribus secundaneis vide apud. *Latr. hist. des insectes. t. 3. pag. 37. t. 5. pag. 314. et t. 13. pag. 356.)*

1. *COLLETES SUCCINCTA*. *Latr. hist. gen. des insect. 13. 359.*

Andrena succincta. Fab. syst. piez. 323. 8.

Apis fodiens Fourcroy. ent. paris. 2. 444. 7.

Abeille mineuse à corcelet roux et velu. Geoff.

2. 411. 7.

Colletes fodiens. Latr. gen. ins. et crust. tab. 14. fig. 7. fœmina.

In Liguriâ rara.

Mas Hyleos quoad corporis habitum simulat. *Long.*
7. Lin lat. 1. $\frac{1}{2}$ antennæ filii formes 13. articulatæ articulis sub æqualibus, 1.º maximo. 2.º minimo, 13.º sub-clavato, reliquis cylindricis. Caput nigrum, fronte argenteo villosâ, clypei margine,

labio, mandibulisque flavis. Thorax niger, ferè glaber. Abdomen elongatum, posticè dilatatum, 7-annulatum, segmentorum quatuor anteriorum margine albo. Pedes flavi, femoribus nigris. Corpus subtus nigrum, glabrum. Alæ ut in feminâ.

LI. G. ANDRENA (Fab.)

Divisio 1.^a Fæminarum pedibus posticis pollinigeris. -- Labro superiore anticè producto, antennarum articulo primo dimidiam antennæ partem nullomodo æquante, articulo tertio elongato, basi coarctato.

(G. Andrena. Latr.)

Mares hujusce divisionis parum a feminis habitu differunt; corpus tamen magis elongatum, et minus pubescens: antennarum articuli, excepto primo, moniliformes: pedes ferè glabri.

I. ANDRENA CINERARIA. *Fab. syst. piez.* 323. 5.

Latr. hist. des ins. t. 13.

pag. 362. n. 1.

Apis cineraria. (*Lin. fn. sv.* 1688.) *Villers*
ent. 3. 287. 5.

Propè Genuam frequens.

N. B. *Apis cinerea Fourcroy* 2. 444. 8. } *Species altera.*
Abeille. Geoffroi n. 8.

Apis atra. Panz. f. 56.

t. 14.

Scop. e. carn.

797.

Rossi. fn. etr.

2, 917, 15.

Schr. ins. aust.

n. 814.

Ad Melectas aman-
danda, fortè varietas
Melectæ nostræ nigræ
cui pili albi in scutello,
et in lobo antico tho-
racis.

Andrena muraria. Latr. hist. des ins. t. 13.
p. 363. *n.* 4. Eadem ac *Andrena flessæ. Panzer*
fasc. 85. *tab.* 15, an varietas *Andrenæ cinerariæ*
distincta alis saturatoribus ?

2. *ANDRENA ALTERNANS. Fab. syst. piez.* 325. 16.

Hyleus alternans. Id. ent. syst. 2. 203. 2.

Propè Genuam frequens sæpe capta in horto

D. Joh. Luce Duratii dicto Lo Scoglietto.

Uterque

Uterque sexus coloribus conveniunt, solâ staturâ antennisque distinguuntur.

3. *ANDRENA CARBONARIA*. *Fab. syst. piez.* 321. 1.

Id. ent. syst. 2. 312. 22.

Apis carbonaria *Lin -- Villers ent.* 3. 287. 6.

Andrena aterrima. *Latr. hist. des ins. t.* 13.
p. 363. *n.* 3.

Panzer fasc. 64. *tab.* 19.

Alarum color in tabulâ nimis dilutus.

Habitat passim in Liguriâ.

Variat apud nos thoracis pilis nigris.

4. *ANDRENA CUNICULARIA*. *Fab. syst. piez.* 323. 6.

Apis canicularia. (*Lin. fn. sv.* 1698.) *Villers.*
ent. 3. 294. 19.

Halictus fodiens, *Coq. ill. icon. d.* 3. *t.* 22. *f.* 8.

Propè Genuam primo vere frequentissima.

Ad hanc divisionem planè pertinere mihi videtur, antennarum articulum primum vix tertium antennæ partem œquat, et tertium basi coarcta-

tam reliqua posteriora longitudine superat, quæ, in meis speciminibus, constanter observavi, et tabulâ D. Coquebert manifestius patent.

Variat 1.º segmentorum marginibus absque pilis albidis.

Andrena cunicularia. Fab.

Apis cunicularia. Lin.

2.º Segmentorum marginibus albo ciliatis.

Halictus fodiens. Latr. } Varietas in Liguriâ

Andrena fodiens. Coq. } magis obvia.

3.º Fronte scutelloque, aut glabris, aut pilis raris nigris pubescentibus. -- Sæpius mares.

5. *ANDRENA THORACICA. Fab. syst. piez. 322. 3.*

Id. ent. syst. 2. 328. 63.

Exclûsis synonymis D. Fabricio relatis.

Species dubia apud nos infrequens.

Specimen nostrum propè Genuam captum in loco dicto *Marassi*, magnum in hac familia, Long. 8. Lin. Lat. 2. Lin. Antennarum abdominisque formâ fœmina videtur. Caput cum antennis nigrum, fronte pilis concoloribus rarò pubescente. Thorax supra

hirsutieferrugineâ dense obtectus. Abdomen nigrum, ferè glabrum, pilis paucis in segmentorum marginibus rarò dissitis. Pedes nigri. Alæ hyalinæ, apice fuscæ.

6. *ANDRENA SPHEGOIDES*. *Panzer*.

Fæmina. - *Andrena labiata*. *Fab. syst. piez.*
324. 10.

Id. ent. syst. 2. 308. 5.

Apis albilabris. *Panzer fasc.* 56. t. 23.

Variat clypeo albo, punctis quatuor nigris.

Andrena quadripunctata. *Fab. syst.* 324. 11.

Mas - *Apis sphegoides*. *Panzer fasc.* 36. tab. 24.

Habitat passim in Liguriâ, quàm maximè obvia.

7. *ANDRENA HATTORFIANA*. *Fab. syst. piez.* 325. 14.

Nomada hattorfiana. *Id. ent. syst.* 349. 11.

Andrena equestris. *Panzer fasc.* 46. tab. 17.

Variat maculis duabus nigris segmenti 2.ⁱ obsoletis.

Andrena rosæ. *Panzer fasc.* 74. tab. 10.

Fab. syst. piez. 325. 15.

In Agro Arquatensi, præcedente rarior,

8. *ANDRENA NITIDA*. *Fab. syst. piez.* 327. 24.

Panzer fasc. 56. *tab.* 2.

Propè Genuam frequenter occurrit. Mares dimidio minores.

9. *ANDRENA HELVOLA*. *Fab. syst. piez.* 326. 21.

Apis *Lelvola*. (*Lin. fn. svec.* 1693.) *Villers.*
ent. 3 290. 18.

Apud nos frequens.

10. *ANDRENA HEMMORRHOIDALIS*. *Fab. syst. p.* 327. 24.

Habitat passim in Liguriâ.

Divisio 2.^a Fæminarum pedibus posticis pollinigeris. -- Labro superiore producto. -- Antennarum articulo primo in fæminis dimidiâ antennæ partem ferè æquante: articulo tertio nec elongato, nec basi coarctato.

(*G. Halictus. Latr.*)

Hujusce divisionis Mares Hylæos habitu simulant; corpore dignoscuntur lineare, antennis, filiformibus, articulisque cylindricis.

11. *ANDRENA QUADRISTRIGATA. Nobis.*

Halictus quadristrigatus. Latr. hist. des ins. 1.
13. p. 364. n. 1.

Habitat passim in Liguriâ primo vere frequens.

Specimina nostra utriusque sexûs magnitudine
variant. Majora Long. 6. $\frac{1}{2}$ Lin. Lat. 1. Lin.

Minora. Long. 4. Lin. Lat. $\frac{3}{4}$ Lin.

12. *ANDRENA RUFIPES. Nobis.*

Fœmina - Andrena rufipes. Fab. sys. piez. 324. 9.

Coq. 2. 25. 10.

Variat fasciis abdominalibus albidis;

Halictus sexcinctus. Latr. hist. des ins. t. 13.
p. 366. n. 2.

Andrena hirtipes. Panzer fasc. 36. tab. 15.

Mas. - Hyleus Sexcinctus. Fab. syst. piez. 320. 4.

Variat fasciis abdominalibus albis.

Hyleus arbustorum. Panzer fasc. 46. tab. 14.

Habitat in Liguriâ frequens.

13. *ANDRENA SUBAURATA. Nobis.*

Fœmina - Megilla seladonia. Fab. syst. 334. 28.

Apis subaurata. Panzer fasc. 56. tab. 4.

Rossi mant. 1. 144. 321.

Halictus seladonius. Lat. hist. des ins.
t. 13. pag. 367. n. 4.

Apis cuprea. Fourc. ent. paris 447. 15.

Abeille etc. Geoff. 2. 415. 15.

Abdomen *Megillæ subauratæ* si reverâ supra atrum, novam, distinctam, atque nondum mihi visam constituit speciem.

Mas. - V. *Latr.* loco dicto. Ejus descriptioni addo, abdomen ferè glabrum, segmenti 2.ⁱ et 3.ⁱ marginibus albidis.

Divisio 3.^a Fæminarum pedibus posticis nullo modo pollinigeris. -- Labio superiore nec acuto, nec producto, sed semicirculari et apice emarginato. -- Antennis infractis, articulo 1.º dimidiam antennæ partem æquante, reliquis subæqualibus.

(*G. Sphecodes. Latr.*)

14. *ANDRENA GIBBA. Nobis.*

Nomada gibba. Fab. syst. piez. 393. 13.

Tiphia rufiventris. Panz. fasc. 56. tab. 4.

Apud nos frequens.

- Variat 1.º Abdomine toto rubro:
 2.º Abdomine rubro, apice nigro:
 3.º Abdomine rubro, basi apiceque nigris. Varietas rarior.

LIII. G. DASYPODA. (*Latr.*)

1. DASYPODA HIRTIPES. *Fab. syst. piez.* 335. 1.
Lat. hist. des ins. t. 13.
p. 369. *n.* 1.

Species olim dubia, nunc auctoribus absolute illustrata, apud nos rara.

LII. G. ANTHOPHORA. (*Latr.*) G. MEGILLA. (*Fab.*)

1. AMTHOPHORÂ ACERVORUM, *Latr. hist. des ins. t.*
14. p. 45. *n.* 1.

Fæmina. - Megilla acervorum. *Fab. syst. piez.*
 328. 2.

Apis acervorum. *Panz. fasc. 78. t.* 18.

Mas nondum mihi visus.

Habitat passim in Liguriâ.

2. ANTHOPHORA PARIETINA. *Fab. syst. piez.* 529. 3.

Lat. hist. des ins. t. 14.

Mas. - Latr. ann. du mus. d'hist. nat. t. 3. pl.

22. *fig.* 1. *A.*

Propè Genuam capta, præcedente rarior.

3. ANTHOPHORA HIRSUTA. *Latr. hist. des insectes*

L. 14. p. 47. n. 3.

Megilla pilipes. Fab. syst. piez. 329. 6.

Mas - Apis pilipes. Fab. ent. syst. 2. 325. 54.

Panzer fasc. 55. *tab.* 8.

Fæmina mari simillima differt fronte labroque nigris, pedibus intermediis absque fasciculis, pedibus posticis elongatis, scopâ corbiculâque munitis.

Variat hirsutie saturatè flavescente.

Mas. - Apis hispanica. Fab. syst. 328. 1.

Panzer fasc. 55. *tab.* 5.

Apis plumipes. Pallas spic. zool. fas. 9.

pag. 24. *tab.* 1. *fig.* 14.

Fæmina - Andrena hirsuta. Fab. ent. syst. 2. 312. 23.

Habitat in Liguriâ, quam maximè obvia.

4. ANTHOPHORA VULPINA. *Latr. hist. des ins. t.* 14. p. 47.

Apis Vulpina. Panzer fasc. 56. *tab.* 6. *mas.*

In

In nostris speciminibus sæpe deficiunt maculæ nigræ labii, reliqua cum Panzerianâ descriptione absolutè conveniunt.

Fæmina differt naso labioque nigris albidis pubescentibus, pedibusque posticis, ut in reliquis fæminis ejusdem generis, scopam corbiculamque gerentibus.

5. ANTHOPHORA QUADRIFASCIATA. *Villers ent.* 3. 319-90.

Coq. ill. icon. dec. 3. tab. 23. fig. 7. *Mas.*

In totâ Liguriâ, et præsertim in Agro Arquatensi, haud infrequens. *Fæmina* adhuc mihi haud ritè nota.

6. ANTHOPHORA BIMACULATA. *Latr. hist. des ins.* t. 14. p. 47.

Apis bimaculata. *Panzer fasc.* 55. 17. (*Mas.*)

Propè Genuam sæpe capta.

Fæmina distincta labio nasoque nigris, ac ferè glabris.

Variat sequentis anterioribus pube densâ albidâ obtectis.

LIV. G. XILOCOPA. (*Latr. - Fab.*)

1. XILOCOPA VIOLACEA.
- Fab. syst. piez.*
338. 3.

*Latr. hist. des ins. t. 14. p. 61. n. 1.**Apis violacea. Lin.*

In Liguriâ, et in totâ Europâ frequentissima.

N. B. Xilocopa muraria. Fab. syst. piez. 342.17. ad *G. Megachile* pertinet.LV. G. BOMBUS. (*Latr. fab.*)

Hoc in genere, fæminæ, mares atque operariæ. Fæminæ maximæ, operariæ minimæ, mares colore magis vario ac saturatiore.

1. BOMBUS MUSCORUM.
- Fab. syst. piez.*
349. 32.

*Fæmina - Fab. ibid.**Apis muscorum. Lin.*

Magna, nigra, toto corpore hirsutic flavâ ob-
tecto, excepto thoracis dorso saturatè fulvo.

Operariæ maresque colore simillimi, staturâ manifestè differunt. Operariæ vix ad *Long.* 5. *Lin.* accedunt.

2. BOMBUS RUDERATUS, *Acut.*

Fæm. - Bombus terrestris. *Fab. syst. piez.* 343. 4.

Lat. hist. des ins. t. 14. p. 64. n. 1.

Apis. terrestris. Fab. ent. syst. 2. 317.

(*Lin. fn. sv.* 1709.) *Villerst.* 3. p.

521. n. 95. *Panzer fasc.* 1. tab. 16.

Abeille etc. Geoff. t. 2. p. 418. n. 24.

Mas. - Bombus ruderatus *Fab. syst. piez.* 344. 6.

Bombus hortorum. Lat. hist. des ins. t. 14.

p. 65. n. 6.

Apis ruderata. Fab. ent. syst. 3. 318. 10.

Abeille etc. Geoff. t. 2. p. 48. n. 25.

Variat staturâ dimidio minore.

Bombus Hortorum. Fab. syst. piez. 347. 21.

Apis Hortorum. Fab. ent. syst. 2. 320. 22.

(*Lin. fn. svec.* 1710.) *Vill.*

ent. t. 3. p. 322. n. 96.

Operariæ fæminis simillimæ, at dimidio minores, D.^{no} Geoffroi cum maribus confunduntur.

Cunctas sæpe vidi in eodem loco nidificantes, et an

ad eandem speciem pertineant nulla apud me permanet dubitatio.

3. BOMBUS ITALICUS. *Fab. syst. piez.* 349. 31.

Apis italica. Id. ent. syst. 2. 321. 30.

Habitat passim in Liguriâ, in Agro Albisolensi frequentissima.

A *Bombo muscorum* distinctus hirsutie in toto corpore concolore. Fœminæ, mares, atque operarice solâ staturâ differunt.

4. BOMBUS LAPIDARIUS. *Latr. hist. des ins. t.* 13. p. 64. n. 2.

Fœmina -- Bombus lapidarius. *Fab. syst. piez.* 347. n. 26.

Apis lapidaria? (Lin. fn. sv. 1710.)

Villers ent. syst. 3. 323. 93. Species obscura. Lineana diagnosis cum descriptione, speciei sequenti pariter convenit.

Mas — Bombus arbustorum. *Fab. syst. piez.* 347. 23.

Apis pratorum. (Lin fn. svec. 1711.)

Villers ent. 3. 322. 97.

Bremus truncorum. *Panzer fasc.* 85.

tab. 21.

Variat scutello flavo hirsuto.

Bremus regellationis? *Panzer fasc.* 85 *tab.* 17.

Operariæ fæminis similes, at triplo minores, sæpe variant apud nos ano dilutiore et ferè albo.

An *Bombus* neuter. *Fab. syst. piez.* 347. 24?

Habitat passim, haud infrequens, varietas ano dilutiore admodum rara.

5. *BOMBUS RUPESTRIS.* *Latr. hist. des ins. t.* 14. *p.* 64. *n.* 3.

Fæmina - *Bombus rupestris.* *Fab. syst. piez.* 348. 26.

Mas, meo iudicio, *Apis arenaria.* *Panzer fasc.* 74. *tab.* 12.

Apud nos præcedentibus rarior.

6. *BOMBUS SYLVARUM.* *Auct.*

Fæmina - *Bombus subinterruptus.* *Latr. his. des ins. t.* 14. *p.* 64. *n.* 4.

Bremus sylvarum. *Panzer fasc.* 83. *tab.* 19.

Mas - *Bombus sylvarum*. *Fab syst piez.* 348. 7.

Lat hist. des ins t. 14.

p. 65. *n.* 8.

Operariæ mihi dubiæ.

Apud nos haud infrequens.

7. *BOMBUS SALTUUM*. *Auct.*

Fæm. - *Bombus saltuum*. *Fab. syst. piez.* 355. 46.

Mas. - *Apis saltuum*. *Panzer fasc.* 75. *tab.* 21.

In maribus, *scutelli hirsuties alba*.

Variat 1.º *abdominis basi albo hirsutâ.*

Bombus autumnalis. *Fab. syst. piez.* 353. 47. ?

2.º *Abdomine toto cinereo.*

Bombus veteranus. *Fab. syst. piez.* 352. 52. ?

Operariæ *fæminis simillimæ*, at triplo minores.

Sæpe captus in Agro Arquatensi.

8. *BOMBUS CAMPESTRIS*. *Fab. syst. piez.* 344. 7.

Mas. - *Apis campestris*. *Panzer fasc.* 74. *tab.* 11.

Fæmina - *Bombus vestalis*. *Latr. hist. des ins. t.* 14.

p. 65. *n.* 9.

Bremus æstivalis. *Panzer fasc.* 80. *tab.* 6.

Apud nos *rarus*.

LVI. G. APIS. (*Lin.*)APIS MELLIFICA. *Auct.*

Apud nos rara, in hortis Agri Arquatensis semel capta, at, in eodem loco, rei apiarice cultoribus neglecta.

LVII. G. MEGACHILE. (*Latr.*)G. ANTHOPHORA. *Fab.*ANTHIDIUM. *Fab.*TRACHUSA (*Jur. et Panz.*)OSMIA. *Panz.*

In Genere MEGACHILE fœminæ semper ventre lanâ induto distinguuntur, segmentisque dorsalibus tantum sex : mares contra, ventre glabro, sæpe segmento septimo anali, aut exserto, aut recondito, posterioribus dorsi annulis diversimodè dentatis, et etiam aliquando segmento secundo ventrali adeo producto, ut reliquam obtegat ventris posteriorem partem.

1. MEGACHILE FLORISOMNIS. *Nobis*

Megachile maxillosa. *Latr. hist. des insect. t. 14.*
p. 51. n. 1.

Mas-Hyleus florisomnis. *Fab. syst. piez. 319. 3.*

Apis florisomnis. (*Lin. fn. svec. 1704.)*

Villers ent. 3. 289. 12.

Panzer fasc. 46. tab. 13.

Fæmina - Apis maxillosa. (*Lin.) Villers ent. 3.*
289. 10.

Hyleus maxillosus. *Fab. ent. syst. 2. 304.*

Panzer fasc. 46. tab. 17.

Anthophora truncorum. Var. B. *Fab.*
syst. 379. 29.

Habitat passim in Liguriâ.

Maris anus bidentatus, segmentumque secundum ventrale tuberculatum, tuberculo producto, apice retuso, subtus posticè excavato.

2. MEGACHILE TRUNCORUM. *Latr.*

Fæmina - Megachile truncorum. *Latr. hist. des*
ins. t. 14. p. 13. n. 3.

Anthophora truncorum. *Fab. syst. 379. 29.*
 (Exclusâ varietate B.)

Hylens

Hyleus truncorum. *Fab. ent. syst.* 2. 305. 9.

Panzer fasc. 64. *tab.* 15.

Apis truncorum (*Lin. fn. sv.* 1692.) *Villers*
ent. 3. 289. 11.

Mas. - *Megachile campanularum*. *Latr. hist. des*
ins. t. 14. p. 53. n. 5.

Habitat in Liguriâ frequentissima.

Marem cum fœminâ sæpe inveni.

3. *MEGACHILE PUNCTATISSIMA*. *Latr. hist. des. inst.*
14. p. 54. n. 5.

Long. $\frac{1}{2}$ Lin. Lat. $\frac{1}{2}$ Lin.

Fœmina nigra, punctatissima, punctis excavatis. Caput anticè bimaculatum, maculis albis pubescentibus. Thorax niger, glaber, scutello spinulis duabus armato, spinulis remotis, parvis, vix conspicuis. Abdomen nigrum, segmentorum marginibus albidis, ventre subtus lanâ flavo - albidâ induto. Pedes nigri, glabri.

Mas fœminæ similis dignoscitur abdomine subtus glabro. Segmenta dorsalia tria posteriora subtus incurva, sexti atque ultimi segmenti limbo postico extus semicirculari. Segmentum ventrale

secundum, reliqua posteriora obtegens, extus semicircularare cum ultimo dorsali cohæret, rimam derelinquens coarctatam pariter semicircularem, ad genitalium exsertionem, atque fæcium dejectionem. Segmentum 1.um anale aut nullum, aut reconditum.

Habitat in totâ Liguriâ sæpe propè Genuam capta in loco dicto *Marassi*. Variat spinulis scutellaribus nullis.

4. MEGACHILE PHÆOPTERA. *Lat. hist. des ins. t. 14. p. 54. n. 6.*

Long. 4. Lin. lat. 1. Lin.

Fæmina nigra, fronte albidâ pubescente; thorax ferè glaber; abdomen segmentis paulò coarctatis, in margine læviter albo ciliatis, ventre lanâ albidâ induto.

Apis fulviventris. *Panzer fasc. 56. tab. 18.*

Mas fæminæ similis, distinctus ventre glabro, segmento sexto quadridentato, dentibus truncatis. Segmentum anale vix exsertum, simplex, apice acutum.

Habitat in Liguriâ, præcedentibus rarior.

5. MEGACHILE INTERRUPTA. *Latr. hist. des insect. t. 14.*
p. 56. n. 9.

Fæm. - *Apis maculata. Fab. ent. syst. 2. 333. 77.*

Panzer fasc. 7. tab. 14.

Anthidium manicatum. Fab. syst. 365. 1.

Megachile manicata. Latr. his des ins.
t. 14. p. 55. n. 8. (fæm.)

Variat aliquando staturâ multò minore.

Trachusa strigata. Panzer fasc. 7. tab. 14.

A fœminâ speciei sequentis thorace distinguitur flavo maculato.

Mas - Apis interrupta. Fab. ent. syst. 2. 332. 6.

Anthidium interruptum. Id. syst. p. 306. 6.

Apis manicata. Panzer fasc. 55. tab. 10.

Maris abdomen segmento sexto utrinque spinoso, spinulis rectis, segmento 7.º anali bidentato, dentibus latis, rotundatis, convergentibus.

Pròpè Genuam frequens.

6. MEGACHILE FLORENTINA. *Latr. hist. des ins. t. 14.*
p. 55. n. 7.

Fæmina - Caput nigrum, fronte maculis duabus flavis, pube rarissimâ ferrugineâ, colli mar-

gine postico itidem. Thorax niger, villosus, pilis ferrugineis, punctis duobus callosis ante alas ferrugineis. Abdomen nigrum, glabrum, segmentis utrinque flavo maculatis, ventre lanâ flavâ induto. Pedes ferruginei, femoribus basi nigris.

An *Megachile interrupta* (fæm.) *Latr. hist. des ins. t. 14. p. 56. n. 8.?*

Variat staturâ minore, maculisque albescens.

Trachusa liturata. *Panzer fasc. 8. tab. 21.*

Mas - Apis florentina. *Fab. ent. syst. 2 335. 74.*

Anthidium florentinum. *Id. syst. piez. 366. 3.*

Megachile florentina *Latr. V. supra.*

Fœminæ simillimus, abdomen segmento 6.º utrinque spinulâ rectâ armato, segmento anali exserto trispinoso, spinulis rectis, intermediâ validiore, apice truncatâ.

Habitat passim in Liguriâ.

7. *MEGACHILE MANICATA.* *Latr. hist. des ins. t. 14. p. 55. n. 8.*

Fœmina. Vide *Latr.* loco citato, exclusis omnibus fœminæ synonymis.

Mas - *Apis manicata* (*Lin. fn. spec.* 5701.) *Villers*
ent. 3. 296. 23.

Panzer fasc. 55. *tab.* 10.

Anthidium manicatum. *Fab. syst. piez.* 364. 1.

Fœminæ simillimus, abdomen segmento sexto
utrinque spinoso, spinis arcuatis, segmento 7.º
anali exserto, trispinoso, spinulâ intermediâ rectâ
brevissimâ, lateralibus divaricatis, validioribus,
longioribus.

Apud nos, præcedentibus rarior.

8. *MEGACHILE TUNENSIS.* *Latr. hist. des ins. t.* 14.
p. 58. *n.* 13.

Fœmina -- *Apis tunensis* *Fab. ent. syst.* 2. 334. 87.

Anthophora tunensis. *Id. syst. piez.*
376. 18.

Apis aurulenta, *Panzer fasc.* 63.
tab. 22.

Variat apud nos capitis thoracisque villositate
nigrâ.

Apis fusca *Panzer fasc.* 56. *tab.* 11.

Anthophora fusca. *Fab. syst.* 377. 20.

Mas. -- *Apis adunca.* *Panzer fasc.* 5. *tab.* 5.

Anthophora adunca. *Fab. syst.* 380. 36.

Segmentum sextum utrinque spinulâ armatum, medio productum, paulò emarginatum; segmentum anale exsertum, dilatatum, apice rotundatum.

Habitat passim in Liguriâ.

Pro certo habeo *Apem aduncam* marem esse *Apis tunensis*, quòd in eodem loco semper anibo captæ, eodem cibo victitantes, in iisdem floribus permanentes, et quum ultrò citròque dimissius circumvolant sese inuicem quæritantes, blanditiis ad amorem proludunt, postea rapidissimè subvolant, et quasi in supremo cælo copulâ vinctæ mihi viscæ sunt.

Megachile tunensis inter *Anthocopas* (*Latr.*) enumeranda, terram fodit, nidosque struit foliis vestitos.

9. *MEGACHILE ARGENTATA*. *Fab.*

Fœmina.--*Apis argentata*, *Fab. ent. syst.* 2. 336.

96.

Coq. ill. icon. dec. 3.

t. 22. *fig.* 6.

Apis papaveris. Latr. *hist. des fourmis*.

p. 302. tab. 12. fig. 1.

Id. hist. des ins. t. 14. p.

57. n. 12.

Coq. ill. icon. dec. 3. tab.

22. fig. 11.

Apis albiventris, Panzer *fasc. 56. tab.*

19.

Anthophora argentata. Fab. *syst. piez.*

377. 2.

Magnitudine variat. Specimina majora long 5. $\frac{1}{2}$ lin. Latr. 2. lin. minora long. 4. lin. lat. 1. lin.

Segmentorum fascia alba marginalis aliquando interrupta.

Mas--Apis lagopoda. (*Lin. fn. svec. 1702.*)

Villers. ent. 3. 395. 12.

Fab. ent. syst. 2. 325. 48.

Panz. fasc. 55. tab. 7.

Anthophora lagopoda. Fab. *syst. piez.*

374. 9.

Segmentum sextum rotundatum, denticulatum,

medio profundè emarginatum, emarginaturâ semi circularè. Segmentum anale sæpius reconditum, parvum, rotundatum, medio spinosum, spinulâ rectâ, acutâ, rarò conspicuâ.

Variat denticulis segmenti sexti, modò productis, modò tritû exoletis.

Apis pacifica. Panzer fasc. 55. tab. 16. vix differt.

Habitat in Liguriâ quàm maximè obuia.

Sanis argumentis non immunitus, species diverso nomine evulgatas in unum promiscuè confundò, et a sententiâ inclitissimi viri D. Latreille audacter dissentio. Siquidem ad hujusce generis species omnes contemplationem diuurnam direxerim, observationes erga *Megachilem tunensem* adhibitas in reliquis congeneribus repetierim, et uniuscujusque speciei specimina innumera fuerint mihi sub oculis posita, de affirmatâ veritate an spondeam non vercor.

10. MEGACHILE CONTUNCULARIS. Latr. hist. des ins.

t. 14. p. 5. n. 10.

Fœmina.

Fœm. - *Apis centuncularis.* (*Lin. fn. svec.* 1687.)

Villers. ent. 3. 287. 4.

Fab. ent. syst. 2. 337.

98.

Panzerfasc. 55. tab. 12.

Variat 1.º *magnitudine.* Specimina majora, Long 6. Lin. 2. $\frac{1}{4}$ Lat. 4. Lin. min. Long. 4. Lin. Lat. 1. $\frac{1}{2}$ Lin. Varietas major, an *Anthophora rufiventris*, *Fab. syst. piez.* 378. 26. 2.?

2.º *Colore.* Pili supra modò ferruginei, modò albidì, modò nivei.

3.º *Pubescentiâ.* Caput thoraxque fulvo hirti, interdum glabri. Segmentorum dorsalium margines pubescentes, interdum medio pili nulli.

Constantiores characteres. Mandibulæ porrectæ, quinquedentatæ. Alæ hyalinæ, apicè rufescentes. Venter lanâ fulvâ indutus, segmento dorsali ultimo apice paulò reflexo. Confer cum *Anthophorâ holosericeâ.* *Fab. syst.* 313. 4.

Mas nondum descriptus. Specimina mea ad varietatem fœminarum majorem magnitudine accedunt. Caput, mandibulis ut in fœminâ, fronte

villosâ, pilis fulvis. Thorax supra fulvo hirtus. Abdomen, segmentorum marginibus supra fulvis; segmento sexto toto glabro, deorsum deflexo, margine tenui, sursum reflexo, medio paulò emarginato; segmento anali brevissimo, integro, vix conspicuo. Venter glaber, segmentorum marginibus paulò ciliatis. Variat villositate niveâ.

Habitat in totâ Liguriâ frequentissima.

II. MEGACHILE FULVIVENTRIS. *Nobis.*

Fœmina -- Anthophora fulviventris. *Fab. syst.*

375. 27.

Excluso panzeriano synonymo.

Long. 6. Lin. Lat. 2. Lin.

Caput nigrum, fronte villosâ, mandibulis supra sulcâtis, margine interiore integro, apice tantùm bidentato. Thorax fulvo hirtus, medio pilis saturatoribus. Abdomen supra cinereo hirtum, apice nigro, ventre lanâ fulvâ induto. Alæ saturatè fuscae. Pedes nigri, tarsis rufis.

A præcedente distincta mandibulis intus bidentatis, abdomine toto cinereo hirtò, alisque fuscis.

Mās nondum mihi visus.

In Liguriā admodum rara. Specimen unicum in Agro Albisoleni mediā æstate cepi anno 1803.

12. *MEGACHILE CÆRULESCENS*. *Latr. hist. des ins. t.*

14. *pag.* 59.

Fæmina. -- *Apis cærulescens*. Kirby?

Apis ventralis. *Pânzer fasc.* 56.

tab. 20.

Caput cum antennis nigrum, punctatum, punctis excavatis, fronte villosâ, pilis aut rufis, aut albidis, mandibulis quadridentatis, dentibus duobus anterioribus majoribus, acutis, posterioribus duobus ferè retusis. Thorax niger interdum cæruleo micans, rufo pubescens, pube rarissimâ, aut rufâ, aut albidâ. Abdomen supra saturatè cæruleum, marginibus interdum utrinque albido ciliatis. Venter lanâ fulvâ indutus. Pedes nigri. Alæ basi flavescētes, apice fuscæ.

Variat 1.º Corpore ferè toto nigro.

Apis globosa. *Scop. ent. carn.* 798.

Panzer fasc. 56. *tab.* 22.

2.º Clypeo bicorni.

Apis fronticornis. *Panzer fasc. 63. tab. 20.*

Fab. syst. piez. 376. 17. (Excluso synonymo Rossii.)

Mas, meo iudicio, nusquam editus. Long. 4. Lin. Lat. 1. $\frac{1}{4}$ Lin. Antennæ nigræ. Corpus glabrum, nitidum, viridi æneum, fronte villosâ, albâ. Abdomen, segmentis sex anterioribus integris, segmento 7.º anali exserto, producto, apice trispinoso, spinâ intermediâ bifidâ. Pedes viridi-ænei. Alæ ut in fæminâ.

Habitat in Liguriâ, haud infrequens.

13. *MEGACHILE CORNUTA.* *Latr. hist. des ins. t. 14. pag. 59. n. 14.*

Fæmina. - Long. 5. Lin. Lat. 2. $\frac{3}{4}$ Lin. Tota ænea. Caput, clypeo in margine reflexo, medio carinato, utrinque cornuto, cornubus simplicibus atque convergentibus, Fronte villosâ, nigrâ. Thorax hirtus, pilis nigris. Abdomen totum. hirsutie fulvâ obtectum. Pedes nigri, tarsis fuscis. Alæ hyalinæ.

Mas mihi haud ritè notus.

Habitat propè Genuam.

14. *MEGACHILE NOTATA.* *Nobis.*

Fœmina. -- Anthophora notata. *Fab. syst. piez.*

376. 19.

Variat apud nos corpore toto glabro, abdomineque absque lunulis albis.

Mas mihi incertus.

In Liguriâ admodum rara. Species obscura in ulterioribus fasciculis illustranda.

15. MEGACHILE BICORNIS. *Latr. hist. des ins. t. 14.*
pag. 50.

Fœmina. -- Apis bicornis. (*Lin. fn. sve. 1691.*)

Villers. ent. 3. 288. 8.

Rossi. mant. ins. 1.

140. 310.

A sequente specie distincta colorum dispositione, staturâ minore, et præsertim cornubus frontali-
bus intus denticulo munitis.

Mas. - Apis rufa. (*Lin. fn. svec. 1690.*) *Villers.*
3. 288. 7.

Rossi. fn. etr. 2. 103. 913.

A mare speciei sequentis distincta abdomine
toto helvolo, absque pilis analibus nigris; a mare
Megachiles latreillii, ano integro.

16. MEGACHILE CORNIGERA *Latr. hist. des ins. t.*

14. pag. 50.

Fam. - *Apis cornigera*, *Rossi. fn. e. 2. 108. 925.*

Panzer fasc. 55. t. 15.

Apis bicornis. Fab. ent. syst. 2. 334. 86.

Anthophora bicornis. Id. syst. piez. 375. 16.

Mas. - *Apis rufa. Panzer fasc. 56. tab. 10.*

Nigro - *æneus*. Frons albido villosa. Thorax ferè glaber, pilis rufis vel fulvis rarò dissitis. Abdomen supra hirtum, segmentis quatuor anterioribus pube flavâ obtectis, reliquis nigris. Corpus subtus nigro æneum, pilis albidis, ventre nigro, glabro. A mare *Megachiles latreillii* distincta ano integro, abdomineque supra multò magis villosa.

17. MEGACHILE MURARIA. *Latr. hist. des ins. t. 14.*

pag. 60. n. 15.

Apis muraria. Fab. ent. syst. suppl. 274. 50.

Xilocopa muraria. Id. syst. piez. 342. 17.

Apis varians, Rossi 147. 317.

Nihil addendum rossianæ descriptioni.

In totâ Liguriâ frequens.

LVIII. G. EUCERA. (*Scop. - Fab. - Latr.*)1. EUCERA VULGARIS, *Nobis*.*Fæmina*. - *Apis* tuberculata. *Fab. ent. syst.* 2.

341. 84.

Panzer fasc. 78. *tab.* 19.*Eucera longicornis*. (*Fæmina*) *Fab. syst.*

382. 1. b.

An sit hîc referenda *Andrena hæmmorrhœa*
Fab. syst. piez. 325. 17. adhuc hæreo.

Mas. - *Eucera longicornis*. *Fab. syst. piez.* 382. 1.*Apis longicornis*. -- *Lin.*

Variat pube dilutiore, pallidâ, cinereâ, etiam
sæpe albâ.

Eucera linguaria. *Fab. ibid.* 383. 6.?*Habitat in Liguriâ vulgarissima.*2. EUCERA ANTENNATA. *Fab. syst. piez.* 384. 8. (*Mas.*)*Latr. hist. des ins. t.* 14. p. 44.*n.* 2. (*Mas., et Fæm.*)*Apis malvæ*. *Rossi. fn. etr.* 2. 107. 923. (*Mas.*)(*Mas.*) variat 1.º Corpore nigro, cinereo hirtio.

2.º Corpore nigro, cinereo, hirtio, in thorace
tantum pilis fulvis oblecto,

3.º Corpore nigro, cinereo hirtio: thorace segmentorumque marginibus fulvo villosis.

Fæm. Specimina nostra a fæminâ D.^{no} Latreille descriptâ paulò differunt. Long. 6. Lin. Latr. $\frac{1}{2}$. Lin. Antennæ nigræ. Caput concolor, fronte albido-villosâ. Thorax supra fulvo-hirtus. Abdomen nigrum, glabrum, segmentorum marginibus albido-pubescentibus; in quarto segmento villositas alba totum segmentum tegit. Pedes nigri, fulvo hirti.

Propè Genuam haud infrequens.

3. EUCERA GRISEA. *Fab.*

Mas - Eucera grisea. *Fab. syst. piez.* 383. 7.

Coq. ill. dec. pag. 65, *tab.* 15, *fig.* 12.

Fæmina - Eucera brevicornis. *Fab. syst. piez.* 384. 9.?

In Liguriâ præcedentibus rarior.

3. EUCERA ATRICORNIS. *Fab. syst. piez.* 382. 2.

Coq. ill. icon. dec. 2. *pag.* 64.

tab. 15, *fig.* 11.

Mas in Agro Albisolensi semel captus. Species apud nos rarissima.

LIX. G. CERATINA. (*Latr.*)

1. CERATINA ALBILABRIS. *Latr. hist. des ins. t. 14. p. 50.*

Hyleus albilabris. Fab. ent. syst. 293. 2.

Apis cuburtina. Rossi manissa. 1. 145. 325.

In totâ Liguriâ frequentissima.

2. CERATINA NITIDULA. *Nobis.*

An *Prosopis nitidula. Fab. syst. piez. 294. 5.?*

Magnitudine staturâque præcedenti affinis, at distincta colore dilutius viridi nitido. Clypeum vix apice albidum. Macula lateralis thoracis nulla. Pedes nigri. An varietas præcedentis? An alter sexus?

LX. G. NOMADA. (*Fab. - Scop.*)

1. NOMADA FUCATA. *Fab. syst. piez. 391. 3.*

Panzer fasc. 65. tab. 19.

In Agro Arquatensi haud infrequens.

2. NOMADA ROBERTJEOTIANA. *Fab. syst. piez. 391. 6.*

Panz. fasc. 72. tab. 18. 19.

In Liguriâ præcedente rarior.

Fœmina sola adhuc mihi visa.

3. *NOMADA SOLIDAGINIS*. *Fab. syst. piez.* 392. 7.
Fœmina - *Nomada solidaginis*. *Panzer fas.* 72. t. 21.
Mas. -- *Nomada jacobæ*. *Panz. fasc.* 72. t. 20:
 In totâ Liguriâ frequentissima.
4. *NOMADA FABRICIANA*. *Fab. syst. piez.* 393. 10.
Apis Lin.
Mas differt segmentorum marginibus nigris.
 Apud nos haud infrequens.
5. *NOMADA FULVICORNIS*. *Fab. syst. piez.* 393. 12.
 In Agro Arquatensi.
6. *NOMADA VARIA*. *Panzer fasc.* 55. tab. 20.
 In Liguriâ haud infrequens.
 Specimina mea cum Panzerianâ descriptione
 perfectè conveniunt.
7. *NOMADA SUCCINCTA*. *Panzer fasc.* 55. tab. 21.
 In Agro Albisolensi obvia occurrit.
 Variat interdum scutello immaculato.
8. *NOMADA MINUTA*. (*Fab.*)
Fœmina - *Nomada minuta*. *Fab. syst. piez.* 394. 19.
 Variat abdominis segmentis posterioribus sæ-
 pius nigris.

Mas. - *Nomada furva*. *Panzer fasc. 55. tab. 23.*

Propè Genuam sæpe capta.

LXI. G. MELECTA. (*Fab. Latr.*)

1. MELECTA HISTRIO. *Fab. syst. piez. 385. 1.*

In totâ Liguriâ vulgarissima.

tab. 19.

2. MELECTA SCUTELLARIS. *Id. ibid. 387. 4.*

Apud nos præcedente rarior.

3. MELECTA PUNCTATA. *Id. ibid. 387. 7.*

In Liguriâ quàm maximè obvia.

Variat 1.º thorace nigro hirtio.

2.º Thorace anticè pube albidâ obtecto

3.º Thorace hirtio, anticè pube albidâ,
punctis duobus nigris, posticè pube
nigrâ.

4.º Punctis dorsalibus quatuor nigris.

LXII G. FORMICA. (*Lin.*)

In Liguriâ inveni passim obvias species infra
enumeratas.

Divisio 1.^a -- G. Formica. Fab. syst. piez. et Latr. hist. des ins. -- Formicæ arcuatæ, Latr. hist. des fourmis

1. FORMICA LIGNIPERDA. *Latr. hist. des fourmis. p. 88.*
2. FORMICA PUBESCENS. *Fab. syst. piez. 399. 12.*
Latr. hist. des fourmis. 96.
3. FORMICA RUFA. *Id. ibid. 143.*

Divisio 2.^a -- G. formica. fab. ibid. et Latr. hist. des ins. -- Formicæ camelinæ, Latr. hist. des fourmis.

4. FORMICA SANGUINEA. *Latr. hist. des fourmis. 150.*
In montibus capta.
5. FORMICA CUNICULARIA. *Id. ibid. 155.*
In Agro Arquatensi et in totâ Liguriâ frequentissima.

Divisio 3.^a -- G. Lasius. fab. syst. piez. -- G. Formica. Latr. hist. des ins. -- Formicæ camelinæ, Latr. hist. des fourmis.

6. FORMICA NIGRA. *Latr. hist. des fourmis. 156.*
Lasius niger. Fab. syst. piez. 415. 1.

Divisio 4.^a -- G. Polyergus. Latr. hist. des ins.

Formicæ ambiguæ. Latr. hist. des fourmis.

7. FORMICA RUFESCENS. *Latr. hist. des fourmis.* 180.

Divisio 5.^a -- G. Myrmica. Latr. hist. des ins.

Formicæ gibbosæ, Latr. hist. des fourmis.

8. FORMICA SUBTERRANEA. *Latr. hist. des fourmis.* 519.

9. FORMICA CAPITATA. *Id. ibidem.*

Variat interdum staturâ minore capiteque brunco.

10. FORMICA RUBRA. *Id. ibid.* 246.

11. FORMICA CÆSPITUM. *Id. ibid.* 251.

12. FORMICA UNIFASCIATA. *Id. ibid.* 257. rara.

13. FORMICA BARBARA. *Id. ibid.* 262.

14. FORMICA FUGAX. *Id. ibid.* 265.

LXIII. G. MUTILLA. (*Lin.*)

1. MUTILLA EUROPEA. *Fab. syst. piez.* 331. 11.

Fœmina tantum mihi visa.

Variat segmentorum margiaibus posterioribus albo ciliatis.

Mutilla littoralis. *Petagna, ins. Cal.* 33. 17-f. 3.

In Liguriâ haud infrequens.

2. MUTILLA BARBARA. *Latr. Lin.*

Coq. dec. 1. tab. 16. fig. 6.

Fab syst. piez. 434 26.

Fœmina sola mihi nota.

In Liguriâ frequens.

Variat interdum punctis tertii segmenti in fasciam connatis.

Mutilla bruttia *Pet. ins. Calab. 33. 170. fig. 38.*

An *Mutilla hungarica*. *Fab. syst. piez. 43. 16.?*

3. MUTILLA MAURA. *Fab. ibid. 431. 15.*

In Liguriâ præcedentibus rarior.

Mas adhuc incertus.

4. MUTILLA RUFIPES. *Latr. hist. des insect. tom. 13.*

p. 264. n. 2.

Fœmina - *Mutilla rufipes*. *Fab. syst. piez. 439. 48.*

Coq. ill. icon. dec. 2. t. 16. f. 9.

Mutilla sellata. *Panzer fasc. 49. t. 19.*

Mas - *Mutilla ephippium*. *Fab. syst. piez. 434. 27.*

Panzer fasc. 46. tab. 20.

In Liguriâ frequentissima.

Marem cum fæminâ vidi in eodem nido in sabuletis profundè fosso sese abscondentem.

5. MUTILLA CILIATA. *Fab. syst. piez.* 437. 41.

Scmel in Agro Arquatensi capta. (*Fæmina.*)

6. MUTILLA CORONATA. *Fab. syst. piez.* 432. 17.

Fæmina tantum mihi visa.

In Liguriâ haud infrequens.

7. MUTILLA DORSATA *Fab. syst. piez.* 432. 18.

Coq. dec. 2. tab. 16. *fig.* 2.

Specimen unicum in agro Agro Albisolensi captum cum tabulâ D.ⁿⁱ Panzeri atque cum descriptione D.ⁿⁱ Fabricii haud dubio convenit.

(*Reliqua ulterius.*)

TABULARUM EXPLICATIO.

TAB. 1.^a

- Fig.* - I. *Salix femoratus*.
 II. *Chrysis fasciata*.
 III. *Chrysis refulgens*.
 IV. *Pompilus elegans*.
 V. *Larra atrata*.
 VI. *Larra sex maculata*.
 VII. *Astata nitida*.
 IX. *Philanthus tricinctus*. (*Mas.*)
 XIII. *Apis mellifica Ligustica*. (*Fœmina.*)
 XIV. *Melecta nigra*.
 XV. *Melecta fasciculata*.
 XVI. *Nomada rufiventris*.

TAB. 2.^a

- Fig.* - VIII. *Polochrum repandum*.
 A. *Polochrum repandum*. (*Fœmina.*)
 B. *Polochrum repandum*. (*Mas.*)
 1. Labrum superius.
 2. Mandibulæ.
 3. Maxilla cum palpis maxillaribus. a. pars cornea uaxillæ. b. lacinia terminalis membranacea. c. palpus maxillaris.
 4. Mentum cum labio atque palpis labialibus. a. mentum b. v. palpi labiales. c. labii divisio intermedia. d. d. labi divisiones laterales.

Fig - X. *Bombus ligusticus*.

XI. *Bombus thoracicus*.

XII. *Megachile latreillii*.

ANNOTATIO. Alarum anastomoseos, sæpius propter animalculorum exiguitatem, fortuito delineatæ, scrutatorem deciperent, nisi in descriptionibus generum nuper conditorum errata emendarem, et, quoad species ad veterum genera spectantes, ni magistratorum codices potissimam regulam prestarent.

ERRATA.

- Pag. j. lin. 11. *largissima lege: largissimâ.*
ij. lin. 13. *certe. lege: certè.*
iv. lin. 15. *ramuscolo. lege: ramusculo.*
vi. lin. 9. *ardenti. lege: ardente.*
x. lin. 12. *evior. lege: levior.*
xj. lin. 4. *aftrico. lege: africo.*
10. - 12. *Hymenoptera. lege: Hymenoptera.*
xij. lin. 4. *Entomophitorum. lege: Entomophilorum.*
1. lin. 11. - 12. *sultus lege: subtilis.*
6. lin. 12. *post vivo adde tentatis.*
14. lin. 15. *e nitentissimo. lege: a nitentissimo.*
17. lin. 4. *et. lege: sed.*
20. lin. 9. *terminaliâ. lege: terminalis.*
30. lin. 14. *gerant. lege: gerit.*
43. lin. 4. *Parisiis. lege: Parisias.*
13. *e intermedium. deleatur e.*
61. lin. 15. *expertum. lege: exsertum.*
75. lin. 20. *fu escunt. lege: fuscescunt.*
78. lin. 8. *sexus. lege: sexu.*
84. lin. 18. *a apice. deleatur a.*
118. lin. 13. *Hylæus. lege: Hyleus.*
122. lin. 5. *Lelvola. lege: Helvola.*
125. lin. 13. *ANTHOPHORA. lege: ANTHOPHORA.*

Cætera benevolus lector corrigat.

T. 1.

I.

II.

III.

IV.

V.

VI.

VII.

IX.

XVI.

XIV.

XIII.

XV.

A. G. S. Sc.

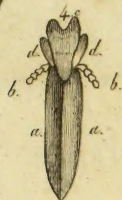
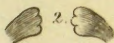
1771

A.

VIII.

B.

XII.

XI.

X.

A. G. S. H.

